

Vol.2, Issue No.7 5th October, 2016

Title Code: GUJGUJ15618

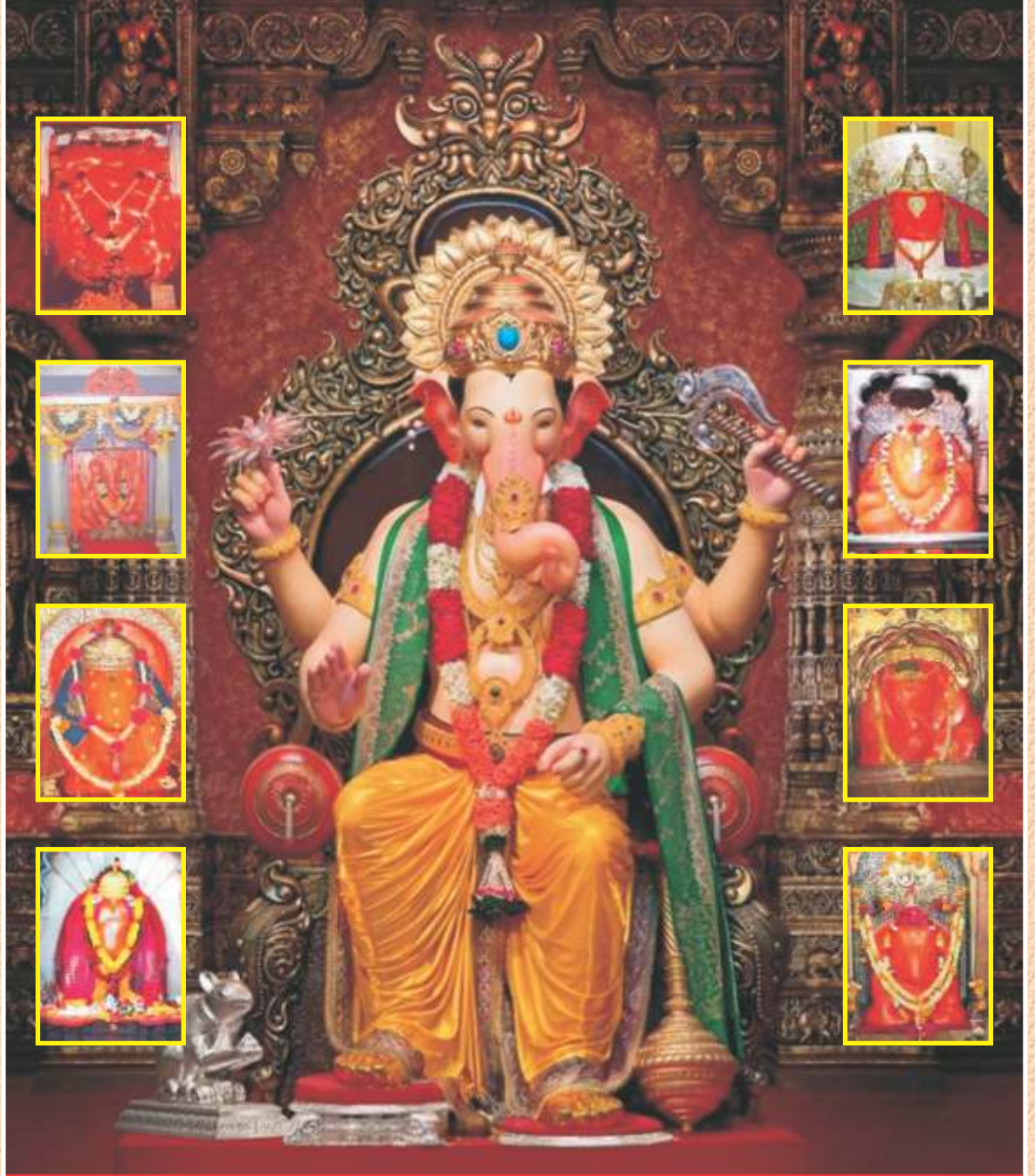
રંગ સેવા

(Rang Seva)

દિપોત્સવી અંક
October-2016

ગણપતિબાપા મોરચા...

ગણેશ ચતુર્થી

ભાદરવા સુદ ૪, તા. ૫-૯-૨૦૧૬

॥ પરસ્પર દેવો ભવ ॥

Rang Seva

October-16

રંગ સેવા - પુસ્તિકા : ૦૭

પ્રત : ૨૫૦૦

મૂલ્ય : ૧ રૂપિયો

તંત્રી :

ડૉ. ઈન્દુભાઈ દવે

શ્રીરંગ હોસ્પિટલ, મેડિકેર

અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૬

ફોન : (૦૭૯) ૨૬૫૭૫૫૭૭/૬૬૭૭

સહસંપાદક :

પ્રદ્યુમ્ન પટેલ

મો. ૯૮૨૫૪૫૨૬૨૪

પ્રકાશક :

ડૉ. ઈન્દુભાઈ દવે

શ્રીરંગ હોસ્પિટલ, મેડિકેર

અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૬

ફોન : (૦૭૯) ૨૬૫૭ ૫૫૭૭/૬૬૭૭

પત્રવ્યવહાર :

સ્નેહલ શાહ

૧૩, શાહ કોલોની, બેસ્ટ હાઈસ્કૂલ સામે,

ભૈરવનાથ રોડ, મણિનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૨૮

ફોન : (૦૭૯) ૨૫૪૩૩૪૭૩

www.rangavadhoot.us, www.abhirang.org

E-mail : shrirangseva@gmail.com

ગ્રાફિક્સ :

○ પન્નેશ સુથાર

અભિરંગ : (શ્રીરંગ યુવા સંગઠન)

ટાઈપસેટિંગ :

હરિઓમ ગ્રાફિક્સ, આઝાદ ગાર્ડન સામે,

હિંમતલાલ પાર્ક, અમદાવાદ-૧૫. ફોન. ૨૬૭૬૭૧૮૧

મુદ્રણ સંસ્કાર :

મુદ્રેશ પુરોહિત

સૂર્યા ઓફસેટ,

આંબલી ગામ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૫૮

અનુક્રમણિકા

- (૧) નિહિડ રાન નારેશ્વર
○ ડૉ. કનૈયાલાલ વાણી
○ નાથાભાઈ શંકરભાઈ પટેલ ૦૨
- (૨) પૂ. શ્રી રંગ અવધૂત મહારાજની જીવન ઝરમર : ભાગ-૬
○ મુરલીધર સરપોતદાર ૦૬
- (૩) અવધૂતી ફિલસૂફી
○ નારણભાઈ રેવાભાઈ પટેલ ૦૮
- (૪) સંત તુલસીદાસ
○ ધીરજલાલ શાહ ૦૯
- (૫) પૂ. શ્રી રંગ અવધૂત મહારાજ સાથેના પ્રસંગો : ભાગ-૬
○ છોટુભાઈ ડી. શાહ ૧૦
- (૬) શ્રી રાધાજી અને કુબ્જા : ભાગ-૩
○ ભાણદેવજી ૧૨
- (૭) શ્રી રંગ અવધૂત મહારાજની એક મુલાકાત
○ અમરસિંહ ગેમલસિંહ ગોહિલ ૧૪
- (૮) પૂ. શ્રી રંગ અવધૂતશ્રીનો યુગ સંદેશ
○ અમરસિંહ બાપુસિંહ સોલંકી ૧૭
- (૯) પ.પૂ. શ્રી રંગ અવધૂત મહારાજ -
પ૦મી પૂણ્યતિથિ મહોત્સવ વર્ષ
○ ડૉ. ઈન્દુભાઈ દવે ૧૯-૩૨

ધર્મ ? માનવતા, કર્મ ? માનવતા,
માનવતાનો જ વિકાસ. ભક્તિ ? માનવતાનો
પરિપાક ને યોગ ? એટલે જ માનવતાની
પરાકાષ્ટા એટલે જ દેવત્વની પ્રાપ્તિ અને એ
પ્રાણી માત્રમાં અરે ! વસ્તુમાત્રમાં નિગુટ
દેવત્વની અનુભૂતિ એટલે જ આત્મ
સાક્ષાત્કાર કે સ્વાનુભૂતિ.

Rang Seva - 07 ❖ ૧

॥ કુદરત કર્તા છે, માણસ ક્રિયાપદ છે, સંજોગો કર્મ છે, માંદગી અલ્પવિરામ છે અને અંતે મૃત્યુ પૂર્ણવિરામ છે. ॥

(૧) નિહિડ રાન નારેશ્વર

- ડૉ. કનૈયાલાલ વાણી,
નાથાભાઈ શંકરભાઈ પટેલ

એ હતો વિ.સં. ૧૯૮૧ની સાલનો માગશર મહિનો. કડકડતી ઠંડી પડી રહી હતી. મીયાગામથી મોટી કોરલની રેલવે લાઈન ઉપર આવેલ માલોદ (હાલના નારેશ્વર રોડ) સ્ટેશને કૃષ્ણ પક્ષની એક સાંજે પાતળી કાઠીનો, સળેકડી જેવો એક યુવાન ઉતર્યો. સંધ્યાના રંગ પલટાઈ રહ્યા હતા. નિશાદેવીનાં વધામણાં આકાશમાંથી એક પછી એક તારલિયા ડોકિયાં કાઢી કાઢીને દઈ રહ્યા હતા. માળામાં ભરાઈ બેસીને પંખીઓ સ્વસ્થતા પ્રાપ્ત કરવાની તૈયારીમાં હતાં. પાસેના માલોદ ગામનાં છાપરાંમાંથી ધૂમાડો નીકળી રહ્યો હતો. ઢોરઢાંખર ઘરભેગાં થઈ ગયાં હતાં. આવે ટાણે એ યુવાને નારેશ્વર દાદાના દેવાલય તરફનો રસ્તો લેવા માંડ્યો. એકલદોકલ અજાણ્યા મુસાફરને સીધા જતા જોઈને એક ભાઈએ સહજભાવે પૂછ્યું, ‘ક્યાં જશો?’ ટૂંકો ને ટય જવાબ આપ્યો કે નારેશ્વર. તે ભાઈએ કહ્યું કે અંધારામાં અજાણી જગાએ રસ્તે ભૂલા પડી જવાય એવું છે તેના કરતાં રાત નજીકના ગામ સગડોળ રહી સવારે જ્યાં જવું હોય ત્યાં જશો તો ઠીક રહેશે. આમાંય દેવનો સંકેત હશે એમ વિચારી એ યુવાને સગડોળ તરફ પગલાં વાળ્યા. ઢોરઢાંખરની વસ્તીવાળી જગા, ગામના તદ્દન અપરિચિત લોકો, રાતનો સમય, અજાણ્યું જ સ્થળ અને ચિંતનશીલ સ્વભાવ એટલે ઊંઘ તો આવે જ શાની? આખીય રાત ચિંતનમાં અને ચિંતનમાં ક્યાંય વ્યતીત થઈ ગઈ તેની ખબર સરખી ન પડી! પ્હો ફાટ્યો ન ફાટ્યો ત્યાં તો નારેશ્વર સ્થળ પર પહોંચી જવા માટે એ યુવાન તૈયાર થઈ ગયો. રસ્તો બતાવવા માટે એકાદ બે જણ સાથે આવ્યા. બાલાર્કના

તેજમાં ન્હાતો ન્હાતો તાંબાની સળી જેવી દેહયષ્ટીવાળો એ યુવાન એને લાગેલી પ્રભુ સાક્ષાત્કાર કરવાની ધૂનમાં ને ધૂનમાં ધસમસતો ધસમસતો નારેશ્વર દાદાના ખંડિયેર સમા શિવાલયની સામેના લીમડા નીચે આવીને થોભ્યો. ત્યાં ચોમેર શું હતું? સૂર્યનારાયણને જાણે શંકરદાદાનાં દર્શન કરવાની જગા ન કરી આપતું હોય એવું ચીરાડા પડી ગયેલું જીર્ણશીર્ણ હાલતનું દહેરું. ઉપરનું શિખરી સભામંડપનું તો નામ નિશાન જ ન મળે! પૂર્વ દિશામાં સામે વિસામા સમો એક નાનોશો અઢી ત્રણ સમયોરસ ફૂટનો ત્રણેક ફૂટ ઊંચો ચોતરો હતો. બાજુમાં એક નાની સરખી પડાળી હતી. તેની ભીંતોનું ઠેકાણું નહોતું ત્યાં છાપરાની તો વાત જ ક્યાં? ક્યાંક ક્યાંક આડાં અવળાં થોડાં પતરાં છાજને ઠેકાણે પડ્યાં હતાં. પચીસેક કદમ દૂર એક નાનીશી છાપરી હતી. આ છાપરીમાં તે વખતે એક જ વ્યક્તિ વિરાજમાન હતી અને તે કમલદાસ મહારાજ. એમની સતતસંગિની કૂર કાતિલ કુહાડી સાથે કમલદાસ મહારાજને જોતાં જ ત્યાંના બધાંય વૃક્ષો એકદમ કંપી ઉઠતાં. એમનો મુખ્ય વ્યવસાય જ આખોય વખત એ કુહાડી ચલાવ્યા કરીને જૂગજૂનાં પ્રયંડ વૃક્ષોને ધરાશાયી કરી તેમની ઝૂંપડીમાં ચાલી રહેલી અખંડ ધૂણીમાં એ બધાંની આહુતિ આપી ભસ્મસાત કરવાનો હતો. આજુબાજુની ભીલ વગેરે વસ્તી એમને ગુરુ માનતી. એ વસતી પર જ એમનો ચરિતાર્થ ચાલતો હતો.

પડાળીની સામે જ જૂના જોગી સમો એક અતિવૃદ્ધ પુરાણો અશ્વત્થ અહીં આવનાર યોગી પુરુષની મૂકભાવે પ્રતીક્ષા કર્યા કરતો ઊભો હતો.

યુવાનને જોતાં તેના સમસ્ત તનુએ રોમાંચ અનુભવ્યાં.

ચોમેર ફાફડા થુવરની ગીય ઝાડી અને વચમાં વચમાં ઠેર ઠેર સર્પના રાફડા. એક જ શબ્દમાં આ ભૂમિની ઓળખ આપવી હોય તો એમ જ કહીએ કે રાફડા અને ફાફડાની ભૂમિ ! સર્પ તો એટલા બધા હતા કે રોજ રોજ પાંચ પંદર જાતના સર્પના દર્શન થયા કરે. અને વીંછી ? નાના નાના તો કેટલાય ફરે ! પણ કરડે તો પાણી પણ પીવા ન માગે એવા ચારથી આઠ નવ ઈંચ લાંબા મોરવીંછીનું જાણે અબાધિત નિવાસસ્થાન જ ! આવા નિબિડ રાનમાં ચંદન ઘો, પાટલા ઘો, નોળીઆ, સસલાં વગેરે નાનાં નાનાં જંગલી પ્રાણીઓ ઉપરાંત ઝરખ, વરૂ, રાની બિલાડા, અજગર વગેરેની વસ્તી પણ હતી જ હતી. ફાફડા થુવર એટલા બધા ગીયોગીય ફેલાએલા હતા કે સસલા જેવું તરલ જાનવર પણ એકી દોટે એક છેડેથી બીજે છેડે જઈ શકતું નહોતું. અરે કોઈનું ખૂન કરીને આ ઝાડીમાં ફેંકી દે તો બે ચાર દિવસે લાશનો પત્તો લાગે ! આજ તો એ પરિસ્થિતિની કલ્પના આવવી પણ શક્ય નથી. એ વખતે તો નદી પર જવા માટે પગ મૂકીને ચાલવાની નાનીશી કેડી સરખીય નહોતી ત્યાં રસ્તાની તો વાત જ શી ! ચોમેર ઝાડી જ ઝાડી ! નજીકનાં કોતરો પણ ગીય વૃક્ષવેલીથી એવાં છવાએલાં હતાં કે ઉનાળાના ધોમધખતા તાપમાં પણ નીચે સૂર્યનું કિરણ સરખું પ્રવેશી શકતું નહિ અને ઉપર જણાવ્યાં તેવાં રાની પશુઓનાં બોડ-ધર તેમાં જ હોવાથી બિહામણાં પણ લાગતાં હતાં.

નદીકાંઠો નજીક જ હતો. પણ અહીં જ આજુબાજુનાં ગામોનાં મડદાં બાળવાનું, દાટવાનું સ્મશાન હતું એટલે ભૂતપિશાય યોનિમાં માનનારા સહેજે સમજી શકે કે અહીં રાતના એ પિશાયોની પૈશાયિક લીલાની કેવી મહેફીલ ઉડતી હશે !

કેવો ડાયરો જામતો હશે !! એ અરસામાં બનેલું એવું કે એક નટડી મરી ગયેલી એને માટે લોકવાયકા એવી વહેતી થયેલી કે એ ભૂત થઈ છે અને દહેરે (નારેશ્વર શિવાલયને તે વખતે એ નામથી લોકો ઓળખતા) જતા આવતા લોકોને એ કનડે છે એટલે એકલદોકલ કોઈપણ માણસ આ દિશામાં ફરકવાની હિંમત સુદ્ધાં કરતું નહિ. અને બનેલું પણ એવું જ. હાલ જ્યાં ઓવારા પર ધજા ફરકી રહી છે એ ખેતરમાં તે વખતે માંચો બાંધીને જુવારો સાચવવા માટે રાતે પડી રહેનારા ખેડૂતોનો આખો માંચો હાલી ઊઠીને એ સૂતેલાં માણસો ધબોધબ નીચે પટકાતા એટલે લોકવાયકાને વધુ પુષ્ટિ મળેલી. આમ અહીં સ્થૂલ તેમજ સૂક્ષ્મ બંને સૃષ્ટિ બાહ્ય દૃષ્ટિએ તો ભયંકર હતી ! ધોળે દિ' ખાવા ધાય એવી હતી !!

ભયંકરતામાં દિવ્યતાનું દર્શન !

આવા 'મરઘટઘાટ' નજીકના કંટાવનમાં એ યુવાને પોતાની ગરુડદૃષ્ટિથી સમસ્ત પરિસ્થિતિનો ક્યાસ કાઢી લઈને આસન લગાવ્યું. સ્થાનની ભયંકરતાને કારણે એકાંત સાધનામાં કોઈ જાતનો બીજો વિક્ષેપ ઊભો થવાનો સંભવ નહિ રહે એવા વિચારથી આવું વિકટ સ્થાન પોતે પસંદ કરેલું. પ્રભુમિલનની એકમેવ તમન્ના સિવાય બીજો કોઈ વિચાર જ જ્યાં નહોતો ત્યાં બીક કે ભયને તો સ્થાન જ કેવું ? સમસ્ત સૃષ્ટિ મિત્રવત્ ભાસી ! અહીં મોર, ચાષ, ભારદ્વાજ, શુક આદિ પુણ્યપંખીઓનો પણ વાસ હતો જ. મોર, સર્પ, વીંછી બધાંય નિર્વેરભાવે અહીં ફરતાં જોઈને ક્યા સાધકને આનંદ ન થાય ! પણ જ્યારે ભુજંગભુક્ (મયુર) અને ભુજંગને સાથે ગેલ કરતાં જોયાં ત્યારે તો આ યુવાનને આ સ્થાન પ્રત્યે વિશેષ આકર્ષણ થયું. શિવાલયની આસપાસ અંદર બહાર ફર્યા કરતો શિવજીના સદાના આભૂષણ

સમો એક સુંદર નાગ બે મોરલા વચ્ચે ગોઠવાઈ જઈને પોતાની ફણા માંડીને ગેલ કરતો જ્યારે નજરોનજર જોયો ત્યારે તો એ યુવાનને આ પુણ્ય ભૂમિ એ સાથે જ દેવભૂમિ છે, સિદ્ધભૂમિ છે એવી મનોમન ખાતરી થઈ ગઈ. સ્થાનદેવતા આશુતોષ નારેશ્વર દાદાને નમન કરીને આ સિદ્ધભૂમિમાં એ યુવાને આસન જમાવ્યું. અને સાથે જ એનાં આંતરચક્ષુને જ્યાં ત્યાં નરી દિવ્યતા દીસવા લાગી, કોઈ સિદ્ધ પુરુષે સિદ્ધ કરેલી અહિંસાની સિદ્ધિનો પ્રત્યક્ષ અનુભવ આવ્યો ! એનાં આંતરશ્રોત્રને જ્યાં ત્યાં દિવ્યગાન જ સંભળાવા લાગ્યું. નારેશ્વરના શિવાલયમાં દેવલોકો, ઋષિમુનિઓ રાતને સમયે એકઠા થઈ શંખ, ઘંટા વગેરેના નાદ સાથે આરતીઓ કરતા, વેદઘોષ ગજવતા, મંત્રપુષ્પાંજલિઓ અર્પણ કરતા સંભળાયા. આમ બાહ્ય સ્થૂલ દષ્ટિએ જ્યાં નરી ભયાનકતા ને ભીષણતાનું સામ્રાજ્ય પ્રવર્તતું હતું ત્યાં એની આંતરસૂક્ષ્મ દષ્ટિએ નરી સાત્વિકતા ને દિવ્યતાનું જ તેજ ઝળકી રહ્યું હતું !

પ્રાચી દિશામાં સામે કિનારે ગિરિમાળાનું દૃશ્ય અતિ ભવ્ય અને આહ્લાદક હતું. બરાબર સીધી લીટીએ જ નર્મદામાતાનું પ્રભવસ્થાન-અમરકંટક-દૂર સુદૂર આવેલું હતું. આ પણ એક પુણ્ય યોગાનુયોગ જ નહિ તો બીજું શું ?

આકરાં તપ

મુકામ કરવાની બીજી કોઈ જગા નહોતી એટલે એ જીર્ણશીર્ણ શિવાલય અને તેની સામેનો લીમડો એ જ તે વખતે તો કામચલાઉ નિવાસસ્થાન બની રહ્યાં. પશ્ચિમ દક્ષિણના સૂસવતા વાયરાના આકરા ઝપાટામાંથી કંઈક રક્ષણ મળે એવી રીતે બે દિશામાં કરાંઠાંની આડ ઊભી કરવામાં આવી. રણાપુરથી શ્રી હરગોવિંદભાઈ સોની આવી પહોંચ્યા

અને કુટી બાંધવાની ખટપટમાં પડ્યા. ઈંટેરી પાકી ઓરડી બાંધવાની દાસકાકાએ વાત કરી ત્યારે એ યુવાને કહ્યું કે અહીં એવી ઓરડી બાંધીને નકામા પૈસા શા સારુ બગાડો છો ? હું તો એક અનુષ્ઠાન પૂરતો બહુ બહુ તો બારેક મહિના અહીં રહેવાનો છું. માટે ૧૦' X ૮'ની કે એથીય જરા નાની વાંસના ખપાટિયાંની એક કોટડી ઊભી કરશો એટલે બસ છે ! પણ દાસકાકા દૂરંદેશીવાળા હોવાથી કહેવા લાગ્યા કે મહારાજ ! આપ કદાચ નહિ રહો તોપણ જો મકાન પાકું હશે તો કોઈએ તેનો ઉપયોગ કરી શકશે. માટે એવું કામચલાઉ કશું કરવું નથી. ઈંટો વગેરે સરસામાન આવતાં જરા મોડું થાય તે બદલ માફી માગું છું. પણ પાકું જ બાંધવા દો. લગભગ ત્રણેક મહિને એ દત્તકુટિર તૈયાર થઈ ગઈ. તે દરમ્યાન એ શરીરની શી દશા થઈ હશે તેની કલ્પના આવે છે ? માગશર પોષની કડકડતી ચામડી ચીરી નાંખે એવી ઠંડીનો સૂસવતો વાયરો ! ખુલ્લું બદન !! અને તે પણ જીવનમાં પહેલી જ વાર !!! આજ સુધી જેને ઊની આંચ પણ અડી નહોતી એવા મુલાયમ શરીરને એકદમ છેલ્લી કક્ષાની આકરી પરીક્ષામાં, ઉગ્ર તપશ્ચર્યાની કસોટીએ ચઢાવ્યું ! એકાએક પરિવર્તન ! બે પરિસ્થિતિ વચ્ચે બે ધ્રુવ જેટલું અંતર ! હાથપગ વગેરે બધું જ શરીર ચીરાઈ ગયું. લોહીની ટશરો ફૂટી ને લોહી થીજી ગયું અને એવા શરીરે રાતના બે વાગે ઠંડા હિમ જેવા જળથી સ્નાન ! અરે આ કલ્પના જ કંપાવી મૂકે તેવી નથી ? છતાંય કોઈનેયે મોઢે વરાળ સરખી કાઢી નથી કે આ શરીરને શું થઈ ગયું કે એને માટે શું કર્યું હોય તો ઠીક ? ખરી વાત તો એ હતી કે એને જરાય નવરાશ જ નહોતી એ શરીરનો વિચાર કરવાની ! એ તો એમના કાર્યમાં જ-ભજનમાં-મગ્ન હતા. ક્યાં દહાડો

ઊગે છે ને ક્યાં આથમે છે એનો વિચાર કરવાનો એની પાસે જ્યાં સમય જ નહોતો ત્યાં એ શરીરને શું થયું છે એ વિચાર જ ઉદ્ભવે ક્યાંથી ? શરીરરખા સુંવાળા માનવીને તો આની કલ્પના આવવી પણ શક્ય નથી ! જે પોતાના શરીર પ્રત્યે જ આટલો બધો બેપરવા દેખાતો હોય તે કોઈનાય સામું-ભલેને તે ગમે તેવો મોટો ભૂપ કે અફલાતુન લેખાતો હોય તેની સામું જોવાની પરવા ન કરે તો નવાઈ ખરી કે ? એની બેપરવાઈ સહજ હોય નિર્હેતુક હોય ! આત્માનંદની મસ્તીમાં એને કશાયનું ભાન જ ન હોય ! ‘તનકી:સુધી ન જીસકો, જનકી કહાંસે પ્યારે ?’ એ અતિ ઉચ્ચ મન:સ્થિતિમાં વિહાર કરતો હોય એટલે આસપાસની વ્યવહારસૃષ્ટિનું એને નહિ જેવું જ ભાન હોય !

અજબ આગાહી !

આમ અહીં એકધારી સાધના ચાલી રહી. દત્તપુરાણનાં ૧૦૮ પારાયણના અનુષ્ઠાનમાં સમય ક્યાં જતો રહેતો તેની ખબરેય રહેતી નહિ. શરૂશરૂમાં સગડોળ ગામથી કોઈ કોઈ ન્હાવાને બહાને આ દિશામાં ફરકતું હતું. સાયરથી પણ કોઈ કોઈ આવતું થયું હતું. સગડોળનો દસ બાર વર્ષનો રાજપૂત છોકરો-નામે જેશીંગબાવા સોમાબાવા કરીને પણ આવતો હતો. અત્યારે તો એ જેશીંગબાવાની ઉંમર પીસ્તાળીસેક વર્ષની હશે. વરસ વંટોળ પહેલાં મળવાનું બનેલું ત્યારે વાતવાતમાં એ કહેવા લાગ્યો કે અમે નાના હતા ત્યારે અવારનવાર દહેરે આવતા તો કોકવાર અમારી સાથે આ મહારાજ વાતે વળગતા. તે વખતે કહેલું અત્યારે યાદ આવે છે કે ‘અત્યારે જે જંગલ દેખાય છે તેના દીદાર ફરી જશે. અહીં તો મોટું ધામ થશે.’ અમે તો નાના બાળકબુદ્ધિના એટલે આમાંનું કશું સમજીએ

નહિ એટલે એમની રૂબરૂ તો કશું બોલીએ નહિ પણ મનમાં ને મનમાં હસીએ કે આ બાવો (કારણ કે તે વખતે એ નામથી એ યુવાનને તે વખતની જનતા ઓળખતી હતી) પાગલ તો નહિ થઈ જાય ને ! પરંતુ અત્યારે તેત્રીસ વર્ષ પહેલાં કહેલા એ શબ્દો અક્ષરે અક્ષર સાચા ઠરેલા અમારી નજરે જોઈને તાજુબ થઈએ છીએ. ક્યાં એ ભયંકર જંગલમાં થતી રાની પશુઓની કીકીઆરીઓ ને દોડાદોડી ને ક્યાં અત્યારનાં અઘતન વાહનોની દોડાદોડી ! ક્યાં તે વખતનો સદંતર અંધારપટ અને ક્યાં અત્યારની રંગબેરંગી વિજળીક રોશનીનો ઝળહળાટ અને એન્જિનોનો ધમધમાટ ! ક્યાં તે વખતની ગીચ ભયંકર ઝાડી અને એકલદોકલ ભૂલ્યા ભટક્યા માનવીનો સંચાર અને ક્યાં અત્યારનાં આલીશાન મકાનો અને હજારો માનવીઓનો શ્રદ્ધાભક્તિભર્યો ધસારો ! ક્યાં તે દિવસનું નારેશ્વરનું ધોળે દિ’એ ખાવા ધાતું જંગલ અને ક્યાં અત્યારનું ભક્તોથી ઊભરાતું અવધૂતનિવાસ-નારેશ્વરનું તપોવન ! આ બધું સ્વપ્નાની માયા જેવું લાગે છે !

શ્રી જેશીંગબાવાએ પોતે જાત અનુભવની કહેલી આ હકીકત છે. આમાં કાવ્યની અતિશયોક્તિ જેવું કંઈ જ ન મળે. અસ્તુ.

એ યુવાન કોણ એ જાણવા વાચકનું મન ઊંચુંનીચું અધીરું થઈ રહ્યું છે. એ જ આપણા નારેશ્વરનિવાસી પૂજ્યશ્રી રંગ અવધૂત મહારાજ અને તે સ્થાન તે હાલનું આપણું શ્રી અવધૂત નિવાસ-નારેશ્વર.

એઓશ્રીના જીવનની જરાતરા જે કંઈ માહિતી જાણવામાં આવી છે તે રજૂ કરવાના પ્રલોભનને વશ થઈને આ ટૂંકો પરિચય રજૂ કરવાની ધૃષ્ટતા કરી છે.

(સાભાર - ૬૦મી રંગ જયંતી દર્શન)

(૨) પૂજ્યશ્રી રંગ અવધૂત મહારાજની જીવનઝરમર : ભાગ-૬

- મુરલીધર સરપોતદાર

ગતાંકમાં જણાવ્યા પ્રમાણે પૂજ્યશ્રીને, તેમની બીમારીમાં શ્રીદત્ત ભગવાનનો સાક્ષાત્કાર થયો અને તેમની બીમારી પણ મટી ગઈ. હવે તેઓ માતૃશ્રીને વિનંતી કરવા લાગ્યા, અને કહેવા લાગ્યા, 'શ્રીદત્તભગવાને મારી વિનંતી સાંભળી તેથી મારો પુનર્જન્મ થયો છે. એમની કૃપા જો ન થઈ હોત તો મારો આ દેહ છૂટી ગયો હોત.' 'નાના બંધુ શ્રી નારાયણ હવે પોતાના પગ પર ઊભા રહી શકે અને પોતાનું તેમજ પોતાની માતાનું ભરણપોષણ કરી શકે તેમ છે માટે મારી આ જન્મ દત્તસેવા કરવાની પ્રબળ ઈચ્છા છે.' શ્રી નારાયણ બી.એ. પાસ થયા પછી મુંબઈ પોદાર હાઈસ્કૂલમાં શિક્ષક તરીકે નીમાયા. એટલે પૂજ્યશ્રીની એક જવાબદારી ઓછી થઈ.

હવે પૂજ્યશ્રી આ બધી દુનિયાદારી છોડવા માટે તથા શ્રીદત્તભગવાનની સેવા અર્થે પોતાનું જીવન અર્પણ કરવા, પોતાની માતા પાસે આજ્ઞા મેળવવા; વિનંતી કરવા લાગ્યા. 'મા મને કશામાં આનંદ મળતો નથી. આ સંસાર મને સુકરવિષ્ટા સમ લાગે છે. મને જરા પણ ગમતું નથી. મને ફક્ત દત્તસેવામાં જ જીવન વ્યતીત કરવાનો આનંદ અને મજા આવે છે. તે પણ શ્રી વાસુદેવાનંદ સરસ્વતી સ્વામી મહારાજ ને નરસોબાવાડીમાં વચન આપેલું છે. દત્ત ભગવાને મને મારા હાથે કંઈક સેવા થાય તે માટે જ ભયંકર બીમારીમાંથી ઉઠાડ્યો છે. હું મારા વંશનું તેમજ તારું નામ અમર કરીશ. હું તારો ઉપકાર કદી પણ ભૂલીશ નહીં. મારા પર હંમેશાં તું તારી કૃપાદષ્ટિ રાખજે.' એમ વિનંતી

કરી પૂજ્યશ્રીએ માતૃશ્રીને સાષ્ટાંગ નમસ્કાર કર્યા. ને હાથ જોડીને ઊભા રહ્યા. ને કહેવા લાગ્યા, 'મા' મને શુભાશીર્વાદ આપ.' માતૃશ્રીના હૃદયમાં ગડમથલ થવા લાગી. એક બાજુ માતૃહૃદય, તેમજ બીજી બાજુ સ્વામીજીને આપેલું વચન. વચન પાળવું આવશ્યક છે એટલે માતૃશ્રીએ તાબડતોબ નિર્ણય લીધો. શ્રી નારાયણ મારી સાથે રહેશે. તારું હરહંમેશ કલ્યાણ થશે. અને હું તારા ઉજ્જવલ ભવિતવ્યને જોઈશ. સત્કાર્ય માટે તું જરૂર જા. મારી તને આજ્ઞા અને શુભ આશિષ છે.' તા.૧૮-૭-૧૯૨૩ના દિવસે માતૃશ્રીએ પૂજ્યશ્રીને આશીર્વાદ આપ્યા. ઉંમરના પચ્ચીસમાં વર્ષે પૂજ્યશ્રીએ ગૃહત્યાગ કર્યો.

સિદ્ધસંતો એ ભગવાનનું સ્વરૂપ જ છે અને એવા સંતોનું વારંવાર દર્શન કરવાની હરહંમેશ તીવ્ર ઈચ્છા થતી. અને કેટલીકવાર તો પગે ચાલીને સંતદર્શને જતા. સાંઈખેડામાં 'ધૂનીવાલાબાબા' એક સિદ્ધ પુરુષ હતા. તેઓ દેહાતીત અને મરજી પ્રમાણે વર્તતા. તેઓ ત્રિકાળજ્ઞાની હતા અને દર્શન કાજે આવનાર વ્યક્તિ કેવા પ્રકારની છે તેની તેમને તુરત જાણ થતી. શ્રી પાંડુરંગને જોતાંની સાથે જ તેઓ હાથથી માળા કરવા માંડ્યા અને કહેવા લાગ્યા કે, 'જંગલમેં મંગલ હોગા. જંગલ બિગડ ગયા હૈ' વગેરે. આ જ શબ્દો વારંવાર ઉચ્ચારતા. પૂજ્યશ્રી માટે આ એક ભવિષ્યવાણી હતી. દર્શન માટે પૂજ્યશ્રી ગયા તે વખતે પૂજ્યશ્રી બે પાકી કેરીઓ બાબાને અર્પણ કરવા સાથે લઈ ગયા હતા. પૂજ્યશ્રીના હાથમાંથી કેરીઓ ઝૂંટવી લીધી અને

‘ખૂબ મીઠી છે’ વગેરે ઉચ્ચારતા બાબા, હર્ષથી આરોગવા લાગ્યા. એક કેરી પૂજ્યશ્રીને પ્રસાદમાં આપી. હિમાલયપર્વત તરફ અંગૂલિનિર્દેશ કરી કહ્યું, ‘તે બાજુ તું જઈશ નહીં’ જે બાજુથી તું આવ્યો છે તે જ જંગલને તું તપોભૂમિ બનાવજે.’ શ્રી પાંડુરંગે સાષ્ટાંગ નમસ્કાર કર્યા ત્યારે બાબા ધૂનીવાલાએ પ્રેમથી તેમના શરીર પર હાથ ફેરવ્યો અને કહ્યું, જા બચ્યા તેરા ભલા હોગા. નર્મદાતીરનું સ્થાન તપોભૂમિ માટે તારા કાજે યોગ્ય છે. ત્યાર પછી પૂજ્યશ્રી, ઝંકારેશ્વર શ્રી ચંદ્રશેખરાનંદ સરસ્વતીને મળવા માટે ગયા પણ તેઓ મળી શક્યા નહીં. ત્યાંથી તેઓ સિનોરમાં મૌની સ્વામીને મળવા આવ્યા. ત્યાં થોડા દિવસ તેમના સહવાસમાં રહ્યા પછી વડોદરાના કેવડેબાગમાં રહેતા લંગડેસ્વામીના દર્શન માટે આવ્યા. શ્રી લંગડેસ્વામી મહાકડક વ્યક્તિ હતા. તેમણે પણ પૂજ્યશ્રીને માર્ગદર્શન આપીને આશીર્વાદ આપ્યા ને કહ્યું, રેવાતીર એ તમારી કર્મભૂમિ બનશે અને તમારી તપોભૂમિ બનશે મારી તારા પર પૂર્ણ કૃપા છે. તારું મંગલ થશે. શૂલપાણી કે ભરૂચ આ બેની વચ્ચે આવેલ ગાઢ જંગલમાં તારું તપોભૂમિ માટે સ્થાન નક્કી કરવું.

હરહંમેશ, હરપણે ગુરુદર્શન માટે તેમને અદમ્ય ઝંખના થતી અને કેટલીય વખત પૂજ્યશ્રી આ માટે પોતાના દેહનું ભાન પણ વિસરી જતા. એક વખતે ગરૂડેશ્વરની સામે, ગોરાગાંવમાં તેમને શિવજીના મંદિરમાં પૂજ્યશ્રીને ભયંકર મૂર્છા આવી ગઈ. અને પછી એકદમ નિદ્રાવશ બન્યા. તે અવસ્થામાં જ ગુરુજીએ તેમને સાક્ષાત્કાર આપ્યો. તેમના શરીરને થાબડીને ઉઠાડ્યા અને ગુરુ મહારાજે કહ્યું અરે ગાંડા ! શું કામ ગભરાયો છે ? એમ

શ્રી વાસુદેવાનંદજીએ કહ્યું અને આજ્ઞા આપી, ‘શ્રીદત્તપુરાણનાં ૧૦૮ પારાયણ વાંચ. મનને શાંત રાખ.’ આ પ્રમાણે આદેશ આપી શ્રી સ્વામી મહારાજ લુપ્ત થયા. ગુરુ મહારાજે આપણા શરીરને સ્પર્શ કરીને આદેશ આપ્યો તે હકીકતથી પૂજ્યશ્રીને ઘણો જ આનંદ થયો. હવે તેમની નજર સમક્ષ બે પ્રશ્નો હતા. (૧) તપસ્યા માટે સ્થાન નક્કી કરવું (૨) દત્તપુરાણ મેળવવું. તેમના સહકારી તરીકે શ્રી રતનલાલ મહાત્મા રણાપુર મુકામે હતા. તેમની સહાય ઠીક રહેશે તેમ વિચારીને, થોડા દિવસ પૂજ્યશ્રી રણાપુરમાં તેમની સાથે રહ્યા, સને ૧૯૨૫. ત્યાંના રહીશ શ્રી દાસકાકા પણ પૂજ્યશ્રીને જોઈ મંત્રમુગ્ધ થયા. પૂજ્યશ્રી દાસકાકા તેમજ શ્રી રતનલાલ મહાત્માને લઈ સ્થાનની શોધ કરવા લાગ્યા. પાંચ ગામનું સ્મશાન, અતિ ગાઢ જંગલ, નિર્જન, અતિ ભયંકર, પશુઓથી ભરપૂર એવું સ્થાન તેમણે નક્કી કર્યું. ત્યાં આગળ જર્જરિત અવસ્થામાં એક શિવમંદિર હતું. ત્યાં જ પૂજ્યશ્રીએ મુકામ કર્યો. સામે જ નર્મદા નદી હતી. કેટલીય વખત પૂજ્યશ્રીને બેઠા બેઠા મડદાં બળતાં જોવા મળતાં. સાથે સાથે વિવિધ પંખીનો મધુર કલરવ સાંભળવા મળતો. ઊંઘવા માટે ધરતી, ઓઢવા માટે આકાશ અને પીવા માટે નર્મદા જળ, ખાવા માટે જંગલનાં ફળો. તેવા વૈભવમાં પૂજ્યશ્રી રહેતા. ભય શબ્દની તો તેમને ખબર જ નહોતી. સદ્ગુરુ જ મારો આધાર છે તેથી મારે કશી જ ચિંતા નથી. માગશર વદ ચોથ સંવત ૧૯૮૨ એટલે સને ૧૯૨૫થી પૂજ્યશ્રી તે સ્થાનમાં રહેવા લાગ્યા. અહીં આવતાં પહેલાં તેઓ ગોધરા આવ્યા. અને થોડાક દિવસ ગોધરા મુકામે રહ્યા અને ત્યારબાદ તેમણે તપોભૂમિમાં જ મુકામ કર્યો. (ક્રમશઃ)

(3) અવધૂતી ફિલસૂફી

- નારણભાઈ રેવાભાઈ પટેલ

પ્રા. પંચાલ - ‘અવધૂતની ફિલસૂફી પ્રેક્ટિકલ ફિલોસોફી (વ્યાવહારી ફિલસૂફી) હતી.

શાંકર અદ્વૈત ફિલસૂફી કહો તો ચાલે. છતાં અવધૂતજી કોઈ ફિલસૂફીના ચોકઠામાં પૂરાઈ રહેતા ન હતા. ભગવાન શ્રી જગદ્ગુરુ શંકરાચાર્યને અવધૂતજી ક્રાંતિકારીઓના ક્રાંતિકારી મહાવીર તરીકે લેખતા. અવધૂત પણ ક્રાંતિકારી હતા. અવધૂતજીનું આખું જીવન પ્રેક્ટિકલ ફિલસૂફીથી ભરેલું છે... અવધૂત સમન્વયકારી સંત હતા... પ્રાચીનતાના પૂજારી-પુરસ્કર્તા પણ અર્વાચીન પદ્ધતિ પ્રમાણે... અવધૂતજીના નજીકમાં આવેલા કહેતા કે ‘Avahut is most modern Saint in modern thought.’

આમ તો અવધૂતજી ‘રામતીર્થ, ભગવાન રમણ મહર્ષિ, કબીરજી, જગદ્ગુરુ શંકરાચાર્ય’ વગેરે સંતોના ચાહક હતા.

(૧૭-૧૨-૭૪ મંગળવાર, ઉકાળો પીઠો અને કાકાએ પણ પ્રો. સુપાત્ર હોવાથી આગળ વાર્તાલાપ ચલાવ્યો.)

જુઓ પંચાલજી, માનવદેહ પણ ઘણો મોંઘો છે. આ માનવશરીર દ્વારા જ પરમાત્માની પ્રાપ્તિ થાય છે. મંદિર છે. મંદિર વગર ભગવાનને ક્યાં રાખીએ ? પુણ્યાત્માઓને આ નરદેહ મળે છે. પણ આપણે બધા ‘ચામ, દામ, નામ’માં ફસાઈ જઈએ છીએ એટલે પરમાત્મા કોરે રહી જાય છે. સંતો ચામ, દામ, નામમાં ફસાતા નથી એટલે એમને ભગવાન મળે છે.

બોલો હું ખોટું કહું છું. ટટાર થતાં કાકાએ કહ્યું.

પ્રો-બરાબર છે, આપણું બધાનું આમ જ બને છે.

કાકા-સાંભળો : એટલે દેહ એ પરમાત્માની પ્રાપ્તિનું એક સાધન-માધ્યમ છે.

અવધૂતજીના દર્શને પૂ. યેડૂરકર શાસ્ત્રીજી આવેલા. વેદ-ગીતાના પ્રખર જ્ઞાતા તેઓશ્રીની અસાધારણ સ્મૃતિ હતી. ત્રણ ગ્રંથોના શ્લોક એકીસાથે બોલી બતાવે. મેધાશક્તિ જોઈ લોકો ચકિત થઈ જતા. અધ્યાયના આરંભથી કડકડાટ તો બોલાય પણ પાછળથી આગળ જાય. કેવી અદ્ભુત શક્તિ. ૬૦મી જયંતી ઉત્સવ સમયે ૧૯૫૭માં નારેશ્વરમાં આવેલા. ૧૯૭૦માં પૂ.શ્રીની મૂર્તિની પ્રતિષ્ઠા સમયે પણ આવેલા. આવી વ્યક્તિ મેં મારી જિંદગીમાં જોઈ નથી. યેડૂરકર એટલે મૂર્તિમંત વેદ. દિલ્હીમાં ગયેલા ત્યારે તેમનું સન્માન તો દૂર રહ્યું પણ દક્ષિણા પણ આપેલી નહિ ! આવી વ્યક્તિઓનું સમાજે અને સરકારે સન્માન કરવું જોઈએ; નહિ તો થોડાઘણા વેદ મોઢે છે તે પણ ભૂંસાઈ જશે. ૨૫ વર્ષ પછી ભાગ્યે જ કોઈ વેદપાઠી મળશે.

બ્રાહ્મણો અને દક્ષિણા

પૂ.શ્રી કહેતા : “બ્રાહ્મણોએ પોતાની દક્ષિણા યજમાન સાથે નક્કી કરવી જોઈએ નહિ. પોતે જ એવું કર્મ શ્રદ્ધાભક્તિથી કરે કે યજમાનને ભગવાન જ પ્રેરણા કરે કે તે વધુ દાન-દક્ષિણા આપવા પ્રેરાય.” બ્રાહ્મણના સત્કર્મની અસર અચૂક યજમાન પર પડે છે. પૂજાપાઠ બરાબર થતાં ન હોવાથી કર્મકાંડી

બ્રાહ્મણો તરફ કોઈકવાર યજમાનને અભાવ ઊભો થાય છે. યજમાને પણ ભગવાને આપ્યું હોય તો સુપાત્ર બ્રાહ્મણોને ભરપૂર દાન-દક્ષિણા આપવી જોઈએ. અમારા નારેશ્વરમાં સુપાત્ર બ્રાહ્મણોને દાનદક્ષિણા આપતા જ રહીએ છીએ. વેદપાઠ સાંભળવા હોય તો આવો નારેશ્વર, કોઈ ને કોઈ વેદપાઠી બ્રાહ્મણ અમારે ત્યાં નારેશ્વરમાં અવધૂતજીનાં દર્શને આવતા રહે છે.

ગરુડેશ્વરમાં અવધૂતજીના ગુરુમહારાજ વાસુદેવાનંદ સરસ્વતી સ્વામી મહારાજના શતાબ્દી ઉત્સવ સમયે મુંબઈથી શ્રી જગજીવનભાઈ કરીને એક ગુરુભક્તે આવીને મને કહ્યું : ‘મોદીજી લો આ ગુરુપુષ્પામૃતમાં ખરીદેલું સોનું. આ ઉત્સવના ધર્મકર્મમાં આવેલા સુપાત્ર બ્રાહ્મણોને દાન-દક્ષિણામાં આપવા વિનંતી કરું છું.’ કોઈ જાણે નહિ તેમ આ દાન તમે કરજો. ગુપ્તદાનનું મહાફળ છે. ગુરુ અને પુષ્પમાં લીધેલું સોનું કલ્યાણકર્તા છે. બનેલું એવું કે સોના સિવાયનું તમામ દાનનું અન્ન-વસ્ત્ર-પૈસા વગેરેનું આયોજન થયું હતું પણ સોનાના દાનનું વિચારેલું નહિ. અમારા ગુરુ મહારાજે પ્રેરણા શ્રી જગજીવનભાઈને કરી ને ગુરુપુષ્પમાં ખરીદેલું સોનું લઈને આવ્યા. માનવને શ્રદ્ધા રહેતી નથી પણ ભગવાન તો સમયસર બધું મેળવી આપે છે. અમે ગરુડેશ્વરમાં સોનાનું ગુપ્ત દાન પણ કર્યું... નારેશ્વરમાં કે બીજે અવધૂતજી પરિવાર તરફથી આવેલી નાની-મોટી રકમ, તે જ સમયે યોગ્ય રીતે દાનમાં વહેંચી દેવામાં આવે છે. સંસ્થાને ચોપડે જમા કરવામાં આવતી નથી.

કાકાએ કહ્યું-હું બોલવા બેસું છું ત્યારે ભાન રહેતું નથી. (કાકા તથા મોદીજી ઉદ્ભોધન અમૃતલાલ નાથાલાલ મોદી માટેનું છે.) (સૌજન્ય-અમૃતરંગ પિલાવે)

(૪) સંત તુલસીદાસ-૨

- ધીરજલાલ શાહ

(ગતાંકથી ચાલુ)

અયોધ્યા પાસે હનુમાનગઢીમાં પર્ણકુટી બાંધી દિવસમાં એક જ વખત દૂધ પીને ‘શ્રીરામચરિતમાનસ’ (તુલસીકૃત રામાયણ)ની રચના હિન્દી ભાષામાં કરી. અત્યાર સુધી સંસ્કૃત ભાષામાં જ ગ્રંથોની રચના થતી હતી તેના બદલે આ ગ્રંથ લોકપ્રિય બન્યો. તુલસીદાસને દોહરા અને ચોપાઈઓ રચવામાં આનંદ આવતો હતો. બાદશાહ જહાંગીરે પણ તુલસીદાસનો ઘણો આદર કર્યો હતો.

સંવત ૧૬૭૫માં આગ્રામાં સખત પ્લેગ ફાટી નીકળ્યો. સ્વામીજી ત્યાં જ હતા. તેઓને આ રોગ લાગુ પડ્યો. કોઈ પૂર્વકર્મોના ફળ તરીકે એને સ્વીકારી સ્વામીજી કાશી ગયા. ગંગાતટ પર આસનવાળી સંવત ૧૬૮૦માં ૧૨૭ વર્ષની ઉંમરે તેમણે દેહત્યાગ કર્યો.

હિન્દના એક મહાન સંન્યાસી અને મહાન સંત કવિ દીર્ઘાયુષ્ય ભોગવી સાહિત્યના ચરણે અનેક કૃતિઓ રજૂ કરી અનંત આરામની શય્યામાં પોઢી ગયા. આજે પણ તુલસીદાસજીનું સાખીઓનું અને તેમણે રચેલ રામાયણનું ભક્તિભાવે કરોડો માણસો પારાયણ કરે છે.

‘જહાં સુમતિ તહં સંપત્તિ નાના,
જહાં કુમતિ તહં વિપત્તિ નિદાના.’

(૫) પૂ.શ્રી રંગ અવધૂત મહારાજશ્રી સાથેના પ્રસંગો : ભાગ-૬

- છોટુભાઈ ડી. શાહ

(ગતાંકથી ચાલુ)

એક વખત મને કહે કે છોટુભાઈ, આપણે નારેશ્વરમાં એક જોશી અને એક વૈદ રાખીએ તો મારો ઘણો ભાર હલકો થઈ જાય અને સ્થાનમાં આવનારની ભીડ પણ ઓછી થાય. પણ મેં ત્યારે કહેલું કે એવા તો દેશમાં ઘણા જોશી, ડોક્ટરો, વૈદો છે પણ આપ જેવા મહાત્માઓના આશીર્વાદથી જ રોગ મટે છે અને વિવાહ જેવા કોયડા ઉકલી જાય છે, આર્થિક મુશ્કેલીઓ પણ ટળી જાય છે એટલે વૈદ જોશી સ્થાનમાં હોય છતાં આપણી પાસે તો આવવાના જ અને મૂંઝવણો કહેવાના જ.

સ્થાનના નિયમ મુજબ કે પૂ.શ્રીના આદેશ મુજબ નારેશ્વરના નામથી કાંઈ લેવા આવે તો ફાળો આપવો નહિ અને ત્યાંના સહવાસથી ઓળખાણ થઈ હોય તેમની સાથે પૈસાની લેવડદેવડ કરવી નહિ. બીજી રીતે મદદ કરવાની ફરજ છે. પૈસાની લેવડદેવડથી પાછળથી મનદુઃખ થાય અને સ્થાનનું નામ બગડે અને પૂ.શ્રી પાસે ઝઘડો પહોંચે. આવું કરનાર ગમે તેવા જુના અને અંતેવાસી ગણાતા ભાઈ-બહેનોને પૂ.શ્રીએ આશ્રમથી દૂર કર્યા છે. મને સ્પષ્ટ સૂચના આપી હતી, શ્રીદત્ત ભગવાનનો ભક્ત દેવાવાળો-આપવાવાળો હોય, માંગવાવાળો નહિ.

એક વખત છીપડી (તાલુકો કપડવણજ) ગામની સ્કૂલનું ઉદ્ઘાટન કરવાનું માન તે ગામના લોકોએ મને આપેલું તે વખતે પૂ. રવિશંકર મહારાજ અતિથિવિશેષ તરીકે હતા. મેં પૂ.શ્રીના આશીર્વાદ માગેલા. નારેશ્વરથી સંદેશો આવ્યો કે 'નિશાળ એક જ્ઞાનની પરબ છે' તમારા હાથે આવું શુભકામ થાય છે તે આનંદની વાત છે. પ્રભુ આવાં વધુ કાર્ય

કરવાની તક આપે. હું ઘણીવાર કહું છું કે મારું નૂર હરાઈ રહ્યું છે. જાણે પૂ.શ્રીને લીધે જ મારો દીપ પ્રગટી રહ્યો છે. છતાં પૂ.શ્રી કહેતા કે “જેને પકડું છું તેને છોડતો નથી.” સ્વર્ગમાંથી પણ આશિષ આપતા હશે જ. તમે છોડતા નહિ એ વાક્યથી હજીએ ઉત્સાહ આવી જાય છે.

એક વખત પૂ.શ્રી પાસે એકલો નારેશ્વરમાં બેઠો હતો ત્યારે કહે કે આ રાજ દરબાર જેવું સ્થાન છે, તેમાં પ્રધાન, મંત્રીઓ, ખજાનચી, તબલચી, ગવૈયા, વૈદો, વકીલો, પાણી ભરવાવાળા, ઝાડુવાળા બધા હોય. તેમાં જેની સાથે જેટલું કામ લેવાનું હોય અગર આપતા હોય તે લેવું પણ તેને જ બધું માની લઈ તેમાં તન્મય થઈ જવાની જરૂર ન હોય. પોતાની વિવેકશક્તિથી બધા સાથે રહેવું એ હિતાવહ છે, ધ્યાન તો રાજા પ્રત્યે જ રહેવું જોઈએ.

ઘણાં વર્ષ પહેલાં વેપારમાંથી નિવૃત્ત થવા માટે પૂ.શ્રીને જણાવેલું તેમણે કહ્યું કે હજી વાર છે, તમારા વતી ભજન કરનાર અમે અહીં બેઠાં છીએ અને એક દશકો વેપારમાં વધુ રહ્યો. પરિણામ સારું જ આવ્યું. પૂ.શ્રી પતિતપાવન હતા. પતિત એટલે પાપી, અગર સુમાર્ગથી આડા રસ્તે ચઢી ગયેલા.

એવા પતિતને પ્રોત્સાહન અપાય છે તેનો વિરોધ કરનાર પણ ઘણા ભક્તો હતા પણ પૂ.શ્રી કહેતા કે ત્યારે એ લોકો સુધરે ક્યારે? તેમનું કલ્યાણ કરવાની સાધુજનની પહેલી ફરજ છે. આમાં મ્હારો તમારો અને ઘણાનો નંબર આવી જાય છે. એવો કયો ગૃહસ્થ હશે કે જે માર્ગ ભૂલ્યો નહિ હોય !

શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન ગોકુલથી મથુરા ગયા ત્યારે ગોપીઓએ જે રૂદન કરેલું અને શ્રીપાદસ્વામીએ

ગૃહત્યાગ કરેલો ત્યારે ગામલોકોએ જે ભાવભીની વિદાય આપેલી તેવો અનુભવ મને પૂ.શ્રી માણગાંવથી મુંબઈ પાછા આવવા નીકળ્યા ત્યારે થયો. હું ડુસકે ને ડુસકે રડી રહ્યો. તેમની ઘોડાગાડીનાં દર્શન દૂર દૂર સુધી કરતો જ રહ્યો. મારી મોટરનો મુસ્લિમ ડ્રાઈવર પૂછે કે શું થયું ? પણ તેને શું જવાબ આપું ? આજે પણ એ લખતાં આંખો અશ્રુભીની થાય છે. ગુરુજનો મહારા પ્રત્યે એટલો પ્રેમભાવ હશે ત્યારે જ એવી લાગણી થતી હશે ને !

પ.પૂ. વાસુદેવાનંદસરસ્વતી સ્વામી મહારાજ જ્યારે દક્ષિણમાં યાત્રાએ ગયા ત્યારે અફવા આવી કે સ્વામીજીનો દેહાંત થઈ ગયો. તેથી વાડીના નમ્ર સેવક શ્રી અંતોબા તેમની તપાસ કરવા એ બાજુ ગયા અને ત્યાં સ્વામીજી મળ્યા અને જ્યારે દેહ છોડવાનો હશે ત્યારે તમને ખબર આપીશ એમ કહી આશ્વાસન આપ્યું. આ વાતના જેવી જ અફવા પૂ.શ્રી માટે આવેલી ત્યારે ઘણાએ દિલગીરી વ્યક્ત કરી અને પૂ.શ્રીના જાણવામાં આવતાં તમને ખબર પડશે એમ આશ્વાસન આપેલું. તેના અનુસંધાનમાં પૂ.શ્રીનો આત્મા હરદ્વારમાં પરમાત્મા સાથે ભળી ગયો તે પહેલાં કપડવણજમાં શ્રી વાડીલાલ શેઠને ત્યાં પૂ.શ્રીનો મુકામ હતો. અમે સહકુટુંબ શ્રીનાથદ્વારામાં દીવાળી ઉપર ગયેલા ત્યાં અમદાવાદથી ચીઢી આવી કે પૂ.શ્રી કપડવણજથી અમદાવાદ આવશે ત્યારે તમારે ત્યાં કાકડીયાની પોળમાં મુકામ કરશે. ડૉ. વાણીસાહેબને ત્યાં તેમનાં ધર્મપત્ની ગુજરી ગયેલાં એટલે શોક અને સૂતક હતાં તેથી તમારે ત્યાં ઉતરશે, ત્યાંથી જયપુર જવાના છે. એકદમ મેં કપડવણજ પત્ર લખ્યો કે કૃપા કરી મારે ત્યાં કાકડીયાની પોળમાં અમદાવાદમાં પધારશો. હું તેડવા માટે કપડવણજ આવું છું અને અહીં બધી તૈયારીઓ કરી ત્યાં પહોંચ્યો ત્યારે પૂ.શ્રીએ કહ્યું કે કોણે કહ્યું કે હું તમારે ત્યાં ઉતરવાનો

છું ? પછી તો હું ત્યાં રહ્યો. કપડવણજમાં ભજન અને શોભાયાત્રાનો લ્હાવો લીધો. બાદ નડિયાદ આવ્યા. પેટ ભરીને દર્શન થયાં. ટ્રેઈનમાં સાથે અમદાવાદ આવ્યા બાદ સાબરમતી ગયા અને ત્યાંથી જયપુર ગયા. આમ દર્શન માટે જ આવી લીલા ગોઠવી હશે, એમ અમને બધાને પાછળથી લાગ્યું.

પૂ.શ્રી હરદ્વાર ગયા અને ત્યાં પ્રાણપંખેરું ઊડી ગયું. એમના પાર્થિવ દેહને નારેશ્વર અગ્નિસંસ્કાર માટે લાવવામાં આવશે તે જાણીને હું સીધો નારેશ્વર પહોંચ્યો. ત્યાં ભીડનો પાર નહિ. ભક્તોનાં આંસુ સુકાતાં ન હતાં. પૂ.શ્રીનાં છેલ્લાં દર્શન કરવા રાહ જોઈને સર્વ કોઈ બેઠેલા હતા. અંતે રાત્રે સૌ ભક્તો સાથે તેમનો મૃતદેહ આવ્યો. દિલ્હી-અમદાવાદ-ખેડા-નડિયાદ વિ. સ્થળે બધાંને દર્શનનો લાભ મળ્યો. વિધિપૂર્વક અગ્નિસંસ્કાર થયો. ઘણા મહાનુભાવોએ શ્રદ્ધાંજલી આપી. પૂ.શ્રીના જુના વિદ્યાર્થી તરીકે મને પૂ. મોદીજીએ બોલવાની તક આપી અને બે શબ્દો કહ્યા કે આપણે કોઈએ ભગવાનને જોયા નથી છતાં શ્રદ્ધાથી ભજનપૂજન કરીએ છીએ ત્યારે પૂ.શ્રીને તો આપણે જોયા છે અને શ્રીદત્તભગવાનના અવતાર તરીકે પીછાણ્યા છે. તેઓ આપણી વચ્ચે જ છે એમ માની સ્મરણ કરતા રહીએ. આવું બધું ઘણું લખવાનું દિલ થાય છે. જેટલું લખીએ તેટલું ઓછું. આવું લખવાની પ્રેરણા આપવા બદલ શ્રી ડાહ્યાભાઈ મિસ્ત્રીનો આભાર માનું છું. બીજા શ્રી રંગ અવધૂત મહારાજના ભક્તો સેવકો પોતાને થયેલા અનુભવો પૂ.શ્રી સાથેના પ્રસંગો લખી મોકલશો તો આનંદ સાથે ઘણું જાણવાનું મળશે તે આશયથી લખ્યું છે. ભૂલચૂક અને આત્મશ્લાઘાની માફી માગું છું બાકી પૂ.શ્રી માટે તો પ્રભુની સ્તુતિ કરતાં નેતિ નેતિ કહેવું પડે છે તેમ તેમની ચરિત્રલીલા અને કથા માટે કહેવું પડે.

- સંપૂર્ણ

(૬) શ્રીરાધાજી અને કુબ્જા : ભાગ-૩

- ભાણદેવજી

(ગતાંકથી ચાલુ)

૭. ભગવદાસક્તિ અને ભગવદ્ભક્તિ

(૧) ભગવદાસક્તિ સ્વકેન્દ્રી છે.

ભગવદ્ભક્તિ ભગવદ્કેન્દ્રી છે.

(૨) ભગવદાસક્તિમાં ભગવાન સાધન છે.

ભગવદ્ભક્તિમાં ભગવાન સાધ્ય છે.

ભગવદાસક્તિમાં અહંકાર પોતાની કામનાતૃપ્તિ માટે ભગવાનનો સાધન તરીકે ઉપયોગ કરવા ઈચ્છે છે. ભગવદ્ભક્તિમાં ભક્ત ભગવાનને, ભગવાન માટે ચાહે છે, પોતાની અહંતૃપ્તિ માટે નહિ.

(૩) ભગવદાસક્તિ એટલે ભગવાન દ્વારા પોતાની આકાંક્ષાઓ પૂરી કરવાની કામના.

ભગવદ્ભક્તિ એટલે ભગવાન માટે, ભગવાનને પોતાની જાત સમર્પિત કરવાની ઝંખના.

(૪) ભગવદાસક્તિ અહંકારની ક્રિયા છે.

ભક્તિ અહંમુક્તિની ક્રિયા છે. ભક્તિમાં અહંકારનું વિસર્જન થાય છે.

(૫) કોઈ વ્યક્તિ ભગવાનને પામીને તેના દ્વારા કીર્તિ, મહત્તા, સલામતી, સન્માન, ધન આદિ ઈચ્છતી હોય તેમ બની શકે છે. તેની ભગવત્પ્રાપ્તિની ઈચ્છા પાછળ આવાં અન્ય પ્રેરકબળો જાણ્યે કે અજાણ્યે કામ કરતાં હોય તેમ બની શકે છે. આ ભગવદ્ભક્તિ નથી પરંતુ ભગવદાસક્તિ છે.

સાચો ભગવદ્ભક્ત આમાંનું કશું પામવા માટે ભક્તિ કરતો નથી, પરંતુ તેવી કામનાઓ હોય તોપણ તેમાંથી મુક્ત થઈને વિશુદ્ધ ભક્તિ અને માત્ર ભગવાનને પામવા ઈચ્છે છે.

(૬) ભક્તિ ભગવાન માટેનો પુકાર છે. ભગવદાસક્તિ ભગવદ્ભક્તિનો આભાસ છે. ભગવદાસક્તિમાં પણ મુખ ભગવાન તરફ હોવા છતાં, ભગવાન દ્વારા અન્ય કાંઈક મેળવવાની

કામના હોવાથી તે પુકાર યથાર્થ પુકાર નથી.

ભગવાનને અન્ય કોઈ હેતુથી ચાહીએ તે ભક્તિ નથી. ભગવાનને ભગવાન માટે જ ચાહીએ તે ભક્તિ છે. શુદ્ધ ભક્તિ, અહંકારની કામનાઓથી દૂષિત ન થઈ હોય તેવી ભક્તિ વિરલ છે. સાવધાન ! જે ભક્તિ વિશુદ્ધ ન હોય, જે અભીપ્સામાં અન્ય કામનાઓ ભળી ગઈ હોય તે ભગવાન તરફ સડસડાટ દોરી જતી નથી. ભગવાનનો અન્ય કોઈ હેતુ માટે ઉપયોગ કરવા માટે પોતાની જાતને છેતરી શકે છે, અન્ય માનવીઓને પણ છેતરી શકે છે, પરંતુ ભગવાનને છેતરી શકતો નથી, કારણ કે તે સર્વજ્ઞ છે, ઘટઘટનો જાણનારો છે.

સાધક સાધના કરે છે, ભગવત્પ્રાપ્તિની ઝંખના પણ સેવે છે, પરંતુ તેની ઝંખનામાં અન્ય એષણાઓ ભળી ગયેલી હોય તો ભગવાન દૂર છે. તેને પોતાની અભિપ્સાનું શોધન કરવાની જરૂર છે. સામાન્યતઃ તેમ કરવાને બદલે સાધક ભગવાન વિરુદ્ધ ફરિયાદ કરે છે - 'અરેરે ! આટલાં વર્ષોથી સાધના કરું છું, તેના નામનો જપ કરું છું, તેને પુકારું છું, છતાં મારો પુકાર તે સાંભળતો નથી. ભગવાન આટલો નિષ્ઠુર કેમ છે ? તેની પ્રાપ્તિ આટલી કઠિન કેમ છે ?'

વસ્તુતઃ તે નિષ્ઠુર પણ નથી અને તેની પ્રાપ્તિ કઠિન પણ નથી પરંતુ આપણી અભીપ્સા અન્ય કામનાઓથી દૂષિત થયેલી હોય છે, આપણી ભગવદ્ભક્તિમાં આસક્તિ ભળેલી હોય છે. આપણે આપણા ઈરાદાઓને જાણતા ન હોઈએ તેમ બની શકે છે, પરંતુ ભગવાન તો આપણા ઈરાદાઓને બરાબર જાણે છે. શુદ્ધ ભક્તિ અને શુદ્ધ અભીપ્સા વિના તે રીઝતા નથી.

જાગૃત કે અજાગૃત કોઈ પણ પ્રકારની કામના આપણી ભક્તિમાં ભળી ગયેલી હોય તો તે આપણી

અધ્યાત્મયાત્રામાં અવરોધક બને જ છે. અધ્યાત્મપથ પર ગતિ કરવા માટે અભીપ્સાનું શોધન બહુ આવશ્યક છે.

સાધકની ભક્તિ જ્યારે વિશુદ્ધ બને, અન્ય કામનાઓથી મુક્ત બને ત્યારે અધ્યાત્મપથ પર તેની ગતિ ત્વરિત અને અપ્રતિહત બને છે.

૮. ભગવદાસક્તિ અને સંસારાસક્તિ

ભગવદાસક્તિ અને સંસારાસક્તિ, બંનેમાં આસક્તિનું તત્ત્વ છે, છતાં બંનેમાં ઘણી ભિન્નતા છે. બંનેના વિષય ભિન્ન ભિન્ન છે. બંનેનાં મુખ ભિન્ન ભિન્ન દિશામાં છે. સંસારાસક્તિમાં મુખ સંસાર તરફ છે. ભગવદાસક્તિમાં મુખ ભગવાન તરફ છે. સંસારાસક્તિ માનવીને નીચે લઈ જાય છે, ભગવદાસક્તિ માનવીને ઊંચે લઈ જાય છે. ભગવદાસક્તિ દ્વારા જીવ કોઈક રીતે ભગવાન તરફ વળે છે અને ભગવાન તરફ વળનાર કલ્યાણપથનો પથિક છે. એકવાર આસક્તિ દ્વારા પણ જે જીવ ભગવાન સાથે સંબંધ સ્થાપિત કરે છે, તેનામાં આજે નહિ તો કાલે ભક્તિ ઉત્પન્ન થાય તેવી સંભાવના છે.

ભગવાન પરમ કૃપાળુ છે અને કોઈ પણ હેતુથી પોતાના તરફ વળનાર જીવનો તે સ્વીકાર કરે છે અને કાળક્રમે તેનું શોધન પણ કરે છે. જીવને તો મર્યાદા હોય જ પણ ભગવાન તરફ વળનાર જીવની મર્યાદાઓનું ભગવાન ભેદન કરે છે, તેથી જ આપણી પ્રાચીન પરંપરામાં કહેવાય છે કે ઉત્તમ તો એ જ છે કે કશાની આસક્તિ ન રાખવી પરંતુ આસક્તિ ન જ છૂટે તો તેને ભગવાન તરફ વાળો.

ભગવદ્ભક્તિની તુલનામાં ભગવદાસક્તિ ઘણી નિમ્નકોટિની છે પરંતુ સંસારાસક્તિ કરતાં તો ભગવદાસક્તિ સહસ્રગુણ અધિક ચડિયાતી છે. આસક્તિના ભાવથી પણ ભગવાન તરફ મુખ રાખનાર જીવની જીવનધારા બદલાય છે, એટલું તો નિશ્ચિત !

ભાવે કે કુભાવે પણ ભગવાનના નામનું સ્મરણ

કરનાર જીવ આખરે મંગલમય જીવનને પામે છે.

ભાય કુભાય અનખ આલસ હું ।

નામ જપત મંગલ દિસિ દસ હું ॥

- રામચરિતમાનસ, બા.કા. ૨૮-૧

ભગવદાસક્તિ આભાસી ભક્તિ છે, તે સાચું છે અને ભગવદાસક્તિ ભક્તિનું પ્રતિબિંબ છે, તે પણ સાચું છે, પરંતુ પ્રતિબિંબ પરથી બિંબ પર જવું અશક્ય નથી અને આભાસ પરથી અસલ પર જવું પણ અશક્ય નથી. ભગવદાસક્તિમાં આભાસ ઉપરાંત આંશિક ભક્તિ પણ ઘણીવાર ભળેલી હોય છે. આ આંશિક ભક્તિ વિકસતાં વિકસતાં પ્રગાઢ બનતી જાય છે. ભક્તિ જેમ જેમ પ્રગાઢ બનતી જાય છે, તેમ તેમ આભાસનું સ્થાન યથાર્થ ભક્તિ લે છે અને ભક્તિ વધુ ને વધુ શુદ્ધ સ્વરૂપ ધારણ કરે છે.

આમ હોવાથી ભાગવતકાર સંસારાસક્તિની જેમ ભગવદાસક્તિને ત્યાજ્ય ગણતા નથી. કુબ્જાના પ્રેમનો પણ ભગવાને સ્વીકાર કર્યો છે.

૯. ઉપસંહાર

સંસારાસક્તિ કુલટા છે.

ભગવદાસક્તિ કુબ્જા છે.

ભગવદ્ભક્તિ શ્રીરાધાજી છે.

સંસારાસક્તિ માનવીને ડુબાડે છે, કારણ કે તે કુલટા છે. કુબ્જા અર્થાત્ ભગવદાસક્તિ દ્વારા માનવીનું મુખ ભગવાન તરફ વળે છે. કુબ્જા માનવીને ભગવાન સુધી પહોંચાડી શકે નહિ પરંતુ તે માનવીને સંસારમાંથી વાળીને ભગવાન પ્રત્યે અભિમુખ તો અવશ્ય કરે છે. શ્રીરાધાજી અર્થાત્ વિશુદ્ધ ભક્તિ તો ભગવાનનું હૃદય છે, તેથી શ્રીરાધાજીની કૃપાથી જીવ શ્રીકૃષ્ણને પામે છે. શ્રીરાધાજીની કૃપા એટલે જીવમાં વિશુદ્ધ ભગવદ્ભક્તિનો ઉદય અને જે જીવના જીવનમાં વિશુદ્ધ ભગવદ્ભક્તિનો ઉદય થાય તેને તો શ્રીકૃષ્ણ હાજરાહજૂર છે. શ્રીરાધાજી આવે પછી શ્રીકૃષ્ણ કેટલા દૂર ? (સાભાર-જનકલ્યાણ)

* * *

(૭) શ્રીરંગ અવધૂત મહારાજની એક મુલાકાત

- અમરસિંહ ગેમલસિંહ ગોહિલ

ધૂળેટી પછીની ફાગણની એક ફોરમની આહ્લાદક સવાર હતી. સુરતથી થોડાક માઈલ દૂર કુંભારિયા ગામ નજીક આંખ અને મન ઠરે એવી લીલીછમ હરી હરી વાડીમાં જમરૂખના એક વૃક્ષની છાયામાં બિછાવાયેલી બેઠક ઉપર એ વિભૂતિ બેઠી હતી. નિજ મસ્તીમાં ખોવાયેલી ચમકતી આંખો, તેજસ્વી લલાટ, ઝુલ્કાં, એવી જ ભરાવદાર શ્વેત પાંપણ અને વ્યક્તિત્વને વધુ ઓજસ અને ભક્તિભાવથી ગવાતાં મધુર ભજનો ચિત્તને અદ્ભુત શાંતિનો અનાયાસે અનુભવ કરાવતા હતા.

એ સ્થળ હતું શ્રી મગનભાઈની વાડી. એને હવે તો 'અવધૂત કુટીર'નું નામ અપાયું છે, અને પેલી વિભૂતિ તે નારેશ્વરના સંત શ્રીરંગ અવધૂત. આઠ વર્ષની વયે જ પોતાના ભાવિ ગુરુ તરફ દોડી ગયેલા ગુજરાતના આ સંત મૂળ મહારાષ્ટ્રના રત્નાગિરિ જિલ્લાના દેવળે ગામના, પરંતુ તેમના પિતા વિઠ્ઠલપંત તેમની જુવાનીમાં ગુજરાતમાં ગોધરા મુકામે આવી વસેલા અને ત્યાં વિઠ્ઠલ મંદિરમાં દેવસેવાનું કાર્ય કરતા. અહીં જ અવધૂતજીનો જન્મ થયો. મા-બાપ માનતાં કે ભગવાન પાંડુરંગની કૃપાથી બાળક આવ્યો છે તેથી તેમનું નામ 'પાંડુરંગ' રાખ્યું. આ 'પાંડુરંગ' આજે સમગ્ર ગુજરાત અને દેશદેશાવરના વિશાળ ભક્ત સમુદાય માટે પૂજ્ય રંગ અવધૂત બની ગયા છે. નર્મદા તટે આવેલા નારેશ્વરના તેમના આશ્રમમાં ચિત્તપાવની શાંતિ અને સૌંદર્ય તેમજ તેમની જ્યાં રોજિંદી બેઠક છે તે, એ આશ્રમના મીઠા બનેલા કડવા લીમડાની વાત તો ખૂબ જાણીતી છે. અવધૂતજી માટે ઘણું સાંભળ્યું હતું,

પણ દર્શન આજે જ થયાં. તેમનાં એક ભક્ત બહેન પુષ્પાબેન મને ઘસડી ગયાં હતાં અને 'પ્રકાશ' સિનેમાવાળા જશુભાઈએ પરિચય કરાવ્યો, એટલે મને તો દર્શન સાથે 'ગોઠડી' પણ જામી ગઈ.

દુઃખતા પગને સહેજ લંબાવી, એક હાથ બાજુની ઘંટડી પર પસરાવતાં અવધૂતે કહ્યું, એમ તો હું 'ગુજરાતમિત્ર' વાંચું છું. બીજાં છાપાંઓ પણ વાંચું છું. બોલો, શી વાત કરવી છે ? મહારાષ્ટ્રની છાંટવાળી ગુજરાતીમાં તેમનો નિરાડંબરી, સ્વસ્થ, મીઠો, પ્રભાવપૂર્ણ અવાજ વાતાવરણને ભરી દેતો હતો. મેં કહ્યું, 'હું આપને શું પૂછી શકું ? આપ જ થોડીક વાત કરો જે હું મારા વાંચકો સમક્ષ મૂકી શકું.'

સમાજ કેમ સુધરે ? : તેમના આગ્રહથી મેં પૂછ્યું, હમણાં હમણાં આપણા દેશ અને સમાજની નીતિમત્તાનું ધોરણ નીચે ઊતરી ગયું છે એવી ખૂબ વાત થાય છે. આ પરિસ્થિતિ કેમ સુધરે ? સુધરશે ખરી ? અવધૂતજીએ કહ્યું, 'જરૂર સુધરી શકે અને સુધરશે પણ ખરી. બાળકોને નાનપણથી જ સાચા ધર્મના સંસ્કાર આપવા જોઈએ. મહાનપુરુષોના જીવન અને તેમના આદર્શ આપણે બાળક સામે અને સામાન્ય જન સામે પણ મૂકવા જોઈએ. ધર્મની અને ફિલસૂફીની મોટી અને ઊંચી વાતો કરતાં આ ધરતી પર જીવી ગયેલ વિભૂતિઓની મહાનતા માણસ પર વધુ અસર કરે છે. કલ્પનાની કથાઓ કરતાં ધાર્મિક, સામાજિક કે રાજકીય ક્ષેત્રે થઈ ગયેલા ગાંધીજી જેવા મહાપુરુષોનાં જીવન-ચરિત્રો જ બાળકોને ઉત્તમ જીવન જીવવાની પ્રેરણા આપે છે.'

મેં પૂછ્યું : ‘રામાયણ અને મહાભારતની કથાઓ આપ સાચી માનો છો ? રામ અને કૃષ્ણ આ ધરતી પર જીવી ગયા હોય તેમ માનો છો ?’ અવધૂતજીએ કહ્યું : ‘હા, રામાયણ અને મહાભારત એ કલ્પના-કથા નથી. રામ અને કૃષ્ણ પણ કવિની કલ્પનામાંથી ઊભા થયા નથી. જો રામ અને કૃષ્ણ એ માત્ર કલ્પના જ હોત તો તેઓ આપણી પ્રજાના લોહીમાં આટલા રૂઢ થયા ન હોત. અરેબિયન નાઈટ્સની કથાઓ અને તેનાં પાત્રો રોમાંચક છે, પણ તે કોઈ પ્રજાના સંસ્કારમાં જડાઈ ગયાં નથી.’

ગાંધીજી કેમ ભૂલાયા ? મેં પૂછ્યું : ‘આપે મહાપુરુષના જીવનનો આદર્શ પ્રજા સમક્ષ મૂકવાની વાત કરી અને ગાંધીજીનું ઉદાહરણ આપ્યું. ગાંધીજી તો આપણી પાસે-આપણી વચ્ચે હતા જ ને ? જેમનું આખું જીવન હજુ પ્રજા સમક્ષ તાજુ પડ્યું હતું, છતાં કેમ આટલા જલદી એ ભૂલાઈ ગયા ?’ અવધૂતજીએ કહ્યું : ‘એનું કારણ તેમના (ગાંધીજીના) અનુયાયીઓ છે. ગાંધીજીની હત્યાની દુર્ઘટના બની ત્યારે મેં કહ્યું હતું કે કોઈ પણ મહાનપુરુષ કે સંતના આદર્શની એના કહેવાતા ભક્તો કે અનુયાયીઓ તરફથી અવગણના થાય છે. એના ઉપદેશોનું આચરણ થવાને બદલે એની મૂડી બનાવી પોતાના ક્ષુદ્ર દુન્યવી સ્વાર્થ માટે એનો વેપાર કરવામાં આવે છે, ત્યારે પરમાત્મા એ વ્યક્તિને ફાવે તે રીતે આ લોકમાંથી ઉપાડી લે છે. ગાંધીજીએ કોંગ્રેસનું વિસર્જન કરવાની સલાહ આપી હતી. એ સલાહ સ્વીકારાઈ હોત તો સારું થાત. ગાંધીજી આદર્શ હતા પણ તેમના અનુયાયીઓએ ઊભો કરેલો ગાંધીવાદ-ગાંધીઝમ ચાલ્યો નહિ. કોઈપણ વ્યક્તિમાંથી વાદ ઊભો થાય છે ત્યારે જ મુશ્કેલી પેદા થાય છે.’

દેશનું ભાવિ ? : મેં પૂછ્યું : ‘દેશના ભાવિ માટે આપ શું કહો છો ?’ અવધૂતજીએ કહ્યું : ‘દેશનું

ભાવિ નિઃશંક ઉજ્જવળ છે, દેશ પ્રગતિ કરી રહ્યો છે અને કરશે, પણ મને એમ લાગે છે કે આ દેશની પ્રજા એક અખતરો કરશે-સામ્યવાદનો અખતરો.’ ‘એટલે કે દેશ સામ્યવાદ સ્વીકાર કરશે ?’ ‘હા, પણ એ લાંબુ ટકશે નહિ, કારણ કે સામ્યવાદમાં ઈશ્વરના અસ્તિત્વનો ઈન્કાર છે; અને આ દેશની પ્રજા એ વધુ વાર સાંખી લેશે નહિ, કારણ કે ઈશ્વર એના લોહીમાં રૂઢ થઈ ગયા છે. એ વિના આ પ્રજા જીવી શકે તેમ નથી.

સાધુ તો ચલતા ભલા : મેં પૂછ્યું ‘આપને ભક્તિનો રંગ ક્યારથી લાગ્યો ? આપના જીવન પર ખાસ પ્રભાવ કોનો ?’ સંતે કહ્યું ‘નાનપણથી જ મને યાદ છે કે સમજ આવી ત્યારથી જ મારા ચિત્તમાં ભક્તિની ભાવના હતી. પિતા અને દાદાના સંસ્કાર. દાદા તો મોટા ભક્ત હતા. શંકરાચાર્ય, રામકૃષ્ણ પરમહંસ, ગાંધીજી અને મારા ગુરુજી તેમનાથી હું ખૂબ જ પ્રભાવિત થયો હતો. મને પહેલેથી જ ખ્યાલ હતો કે સાધુ થવું છે, પણ માંગી ખાવા માટે નહિ, સમાજને કંઈ આપવા માટે. હું તો માનું છું કે સાધુ તો ચલતા ભલા. કોઈ સ્થાન સાથે સાધુએ ઝાઝો સંબંધ રાખવો નહિ. હું કોઈ જગ્યાએ કોઈ આશ્રમનો ટ્રસ્ટી કે કંઈ નથી, નારેશ્વરમાં પણ નહિ. મને તો લાગે છે કે દુનિયા આખી મારી પૂંજી છે. આપણા સંકુચિત મમત્વને દૂર કરીને આખા બ્રહ્માંડ સાથે ભેળવી દેવું તેનું નામ ત્યાગ. મેં કોઈ માયા રાખી નથી. કોઈ ઘર નહિ, કોઈ પૂંજી નહિ, કોઈ સગાવહાલા નહિ, મરી જાઉં તો હકદાવે ઉચકનાર પણ નહિ હોય, ત્યારે ઊભા થઈ જાય અને કામ નીકળી જાય એ જુદી વાત છે. એમ તો મારાં કોઈ કામ અટકતાં નથી, બાદશાહની માફક કરું છું. ગરીબને ઘેર પણ રાજા અને શ્રીમંતને ઘેર પણ રાજા, બધી ઈશ્વરની માયા છે.’ (કમશઃ)

(૮) શ્રીરંગ અવધૂતશ્રીનો આજનો યુગસંદેશ

- અમરસિંહ બાપુસિંહ સોલંકી

યુગે યુગે સમાજજીવનનાં પ્રેરક બળો બદલાય છે. એક સમયે 'જ્ઞાન' એ મહાન પ્રેરક બળ હતું. જેમની પાસે સમ્યક્ જ્ઞાન હતું તે ઋષિ, પુરોહિત ગણાયા. સમાજજીવનમાં તેમને ગુરુનું, આચાર્યનું સ્થાન મળ્યું. સમાજના બાળકો રાય કે રંક બધા તેમની પાસે જ્ઞાન-પ્રાપ્ત કરવા જતા. એ જ્ઞાન-યુગ હતો. બ્રાહ્મણ-યુગ હતો. રામ, કૃષ્ણ, જેવા રાજકુમારો પણ ગુરુને આશ્રમે શિક્ષણ લેવા જતા. યુગપલ્ટા સાથે પ્રેરક-બળ બદલાયું. 'બાહુબળ' એ પ્રેરક-બળ બનવા લાગ્યું. (Might is Right) બળિયાના બે ભાગ, મારે એની તલવારનો યુગ હતો. એ ક્ષત્રિય-યુગે શૌર્ય, સાહસ, સમર્પણની ભાવનાનાં મૂલ્યો સમાજમાં પ્રસ્થાપિત કર્યાં. સમયના વહેણે જ્ઞાન, બાહુબળને સ્થાને 'ધન' એ બળ છે (Money is Power) એ મૂલ્ય સમાજ જીવનમાં પ્રસ્થાપિત થવા લાગ્યું. વૈશ્ય-યુગનાં મંડાણ થયાં. જેમની પાસે ધન તેમને સમાજ-જીવનમાં આગવું સ્થાન મળવા લાગ્યું. પહેલા વિશ્વયુદ્ધ પછી રશિયામાં શ્રમજીવીઓની ક્રાંતિ થઈ. બીજા વિશ્વયુદ્ધ પછી ચીનમાં શ્રમજીવીઓની ક્રાંતિ થઈ અને વિશ્વસમાજમાં 'શ્રમ' એ પ્રેરક-બળ (Labour is Power) બનવા લાગ્યું. આમ સમયે સમયે વિશ્વ-સમાજમાં પ્રેરક-બળ બદલાવા લાગ્યાં.

મૂલ્યો બદલાય છે અને પરિણામે નવીન ક્રાંતિઓનાં પરિબળો વહેતાં થાય છે. વિશ્વમાં લોકશાહીની રાજકીય ક્રાંતિ થઈ અને બંધુતા, સ્વતંત્રતા અને સમતાનાં મૂલ્યો માટે પ્રજાએ

પ્રજાએ યુદ્ધો ખેલાયાં અને નૂતન ઈતિહાસ સર્જ્યો. ગઈ સદીમાં વિજ્ઞાનની શોધખોળો થઈ, પરિણામે નવીન યંત્રો શોધાયાં. તેમાંથી યંત્રવાદ આવ્યો. કાચો માલ મેળવવા માટેની દોટમાંથી સંસ્થાનવાદ, મૂડીવાદ અને શોષણની નવીન તરકીબો શોધાઈ. ઔદ્યોગિક ક્રાંતિએ વિશ્વમાં નવીન પરિબળો જન્માવ્યાં. એ પછી શ્રમજીવીઓની ક્રાંતિએ સમાજ-જીવનની રચના પર અને માનવ વ્યવહારનાં મૂલ્યો પર અસરો કરી. આ બધી ક્રાંતિઓ, યુગ-પલ્ટાઓ, માનવજાતને શાંતિ આપવા માટે થયા છે. પણ વાસ્તવમાં માનવજાતને અશાંતિ મળી છે. આ દરેક ક્રાંતિનાં પરિબળોને સમજવા માટે અને પચાવવા માટે પશ્ચિમના દેશોએ વર્ષો લીધાં છે. જ્યારે હજારો વર્ષની ગુલામી પછી ૧૯૪૭માં ભારતની પ્રજાને રાજકીય આઝાદી મળી. આ આઝાદી દ્વારા, આબાદીને બદલે મૂલ્યોનો દ્રાસ થતો હોય તેવું વાતાવરણ સર્જવા લાગ્યું. વિશ્વમાં મૂલ્યોના પરિવર્તને માનવના જીવનને ક્ષુબ્ધ બનાવી દીધું છે. એક તરફ ભૌતિક સમૃદ્ધિની ટોચે અમેરિકા પહોંચે છે. જીવન જીવવા માટેના ભૌતિક સાધનો વિપૂલ પ્રમાણમાં સર્જે, જીવનમાં સગવડતા વધારે છે, પણ જીવનના સ્વસ્થ આધારરૂપે કોઈ સનાતન મૂલ્યો નહિ હોવાને કારણે ભૌતિક રીતે સમૃદ્ધ ત્યાંની પ્રજાને, જીવન ખાલી લાગે છે અને શાંતિ માટે વલખાં મારે છે, અને શાંતિ પ્રાપ્ત કરવાના માર્ગોની શોધમાં થાકે છે. બીજા બાજુ હજારો વર્ષની ગુલામી, ગરીબાઈ ભોગવી ભારતની પ્રજા રાજકીય આઝાદી પ્રાપ્ત

કરે છે અને જીવનની સફળતા, સાર્થકતા પૈસાની પ્રાપ્તિમાં જ છે એમ માની એ મૂલ્યે જીવનદોટ મૂકે છે, હાંકે છે અને શાંતિ માટે મથે છે. બંને પ્રજાની દોટના માર્ગો જુદા છે, ધ્યેય એક છે- શાંતિની પ્રાપ્તિ.

આધુનિક યુગમાં વિજ્ઞાન અને યંત્રોએ માનવજીવનમાં ગજબની અસર કરી છે. વિજ્ઞાન અને યંત્રોએ માનવના રોજંદા જીવનમાં પ્રવેશ કર્યો છે. બાહ્ય સાધનથી, યંત્રોથી એ દૂરદૂરનું સાંભળી શકે છે. હવે તો દૂરદૂરનું જોઈ પણ શકશે, વાહનવ્યવહારનાં ઝડપી સાધનો થયાં છે, દેશ-દેશ વચ્ચેનાં બાહ્ય અંતરો ઘટવા લાગ્યાં છે, સમય અને સ્થળનાં અંતરો ઝડપથી પૂરાવા લાગ્યાં છે, પણ માનવી માનવી વચ્ચેનું અંતર વધવા લાગ્યું છે.

માનવી પ્રકૃતિ-કુદરત સાથેનો અને સમાજ-જીવન સાથેનો જીવંત સંબંધ ગુમાવતો જાય છે. એનું જીવન કૃત્રિમ, વિકૃત અને એકલવાયું અને એકધારું બનતું જાય છે. કૃત્રિમ સાધનોની મદદથી એ ભૂખ અને ઊંઘ શોધે છે, વ્યવહાર પણ કૃત્રિમ થયો છે. પરિણામે આજના માનવીએ ખુદ એના જીવનમાંથી રસ ગુમાવ્યો છે, સમાજરૂપી વિશાળ યંત્રના ચક્રના એક જડ આરારૂપે માનવી જીવન પસાર કરે છે, પરિણામે એને લાગે છે કે આ વિશ્વમાં એને માટે કોઈ નથી અને કોઈને માટે એ નથી. આમ માનવીના વ્યક્તિગત જીવનમાં હતાશા અને સામાજિક જીવનમાં સંકુચિતતા, સ્વાર્થપરાયણતા અને શોષણ વધ્યાં છે. નથી માનવીના જીવનમાં શાંતિ અને આનંદ, નથી સમાજ-જીવનમાં સમૃદ્ધિ કે સંસ્કૃતિ. આ બધું યુગપલ્ટાઓ, બાહ્યસ્વરૂપની ક્રાંતિઓનું સમગ્ર

પરિણામ છે. આનો ઉકેલ છે આધ્યાત્મિક ક્રાંતિમાં, વિજ્ઞાન અને અધ્યાત્મવાદના સમન્વયમાં. એ સમન્વય એટલે માનવતાનો સંદેશ, માનવધર્મની પ્રસ્થાપના. આજના યુગમાં, જગતના સુહૃદ બનીને પ.પૂ.શ્રી અવધૂત મહારાજશ્રીએ માનવતાનો સાદ પ્રસ્થાપિત કરવા માટે પોતાના પ્રત્યક્ષ જીવનદ્વારા અને એમના યુગ-સંદેશ દ્વારા એ યુગ-કાર્ય સિદ્ધ કર્યું છે.

જ્યારે દુનિયાના લોકો પૈસા, કીર્તિ, સત્તા, પ્રસિદ્ધિ અને પ્રચારની પાછળ ઘેલા બન્યા છે, ત્યારે આ બધાથી, પ.પૂ.શ્રી અલિપ્ત રહીને, ધ્યેયનિષ્ઠ, આત્મનિષ્ઠ જીવનથી વિશ્વને ભવરોગનું ઓસડ આપે છે. એ પણ એક ઈશ્વરી સંકેત છે. ‘ભવરોગનું ઓસડ’ એ પ્રવચન એમણે એમની ૭૦મી જન્મ જયંતિના મહોત્સવ પ્રસંગે પૂર્વ આફ્રિકામાં યુગાન્ડાના મુખ્ય શહેર કંપાલામાં આપ્યું છે. જે દેશની ભલી, ભોળી પ્રજા, કુદરતને ચરણે અને શરણે જીવન વિતાવે છે એવા આફ્રિકાના દેશમાંથી ભવરોગ પ.પૂ.શ્રી વૈશ્વિક-પ્રજાને બતાવે છે. તેનાં કારણો દર્શાવે છે અને ઉકેલનું ઔષધ પણ આપે છે. એ જ ભવરોગ અને તેના ઓસડરૂપી સંજીવની પ.પૂ.શ્રીએ તેમની ૭૧મી જન્મજયંતિના મહોત્સવ પ્રસંગે ભારતના જયપુર શહેરમાં - જયપુર શબ્દ ઉપરથી પ.પૂ.શ્રીએ આપેલા આશીર્વાદમાં આપી છે. એ ઔષધ સંજીવનીમાં, પ.પૂ.શ્રી અવધૂત મહારાજશ્રીનો આજનો યુગ સંદેશ છે. એમાં કોઈ વાદની વકીલાત નથી, કોઈ સંપ્રદાયની સંકુચિતતાનો સંદેશ નથી, એમાં તો માનવ-ધર્મની વાત છે, જે દરેક જણ આબાલવૃદ્ધ સૌ સમજી શકે તેવી વાત છે અને ભાવથી આચરે

તો ભવમાં રહીને ભવરોગ દૂર કરીને, માનવભાવને (ભગવાનને) પ્રાપ્ત કરી શકે છે. એ સંદેશમાં કોઈ નકારાત્મક કે નિષેધાત્મક વાત નથી, પણ વિધેયાત્મક અને રચનાત્મક સૂચનો છે. એના પાલનથી માનવને એનું જીવન નિર્ભય બનતું અને સભર લાગે, સાર્થક લાગે અને સમાજ-જીવન સંપીલું અને સમૃદ્ધ બને.

પ.પૂ.શ્રીએ તો આજનો યુગનો સંદેશ એમની અવધૂતી શૈલીમાં, સંક્ષિપ્તમાં બે જ સૂત્રોમાં આપી દીધો છે.

(૧) શ્વાસે શ્વાસે દત્તનામ સ્મરાત્મન્.

(૨) પરસ્પરદેવો ભવ.

કલ્યાણકાંક્ષી જીવને પ.પૂ.શ્રીએ સંદેશ આપ્યો છે : પ્રતિશ્વાસે શ્રી દત્તનું-જેણે તને બધું આપ્યું છે (દત્ત) તે પરમાત્માનું નામ સ્મરણ કર. હંમેશાં પ્રભુની યાદમાં જીવન વ્યતીત કર' આ સંદેશમાં પ.પૂ.શ્રીએ પરમાત્માની, ભગવાનની, શ્રી દત્તની કેટલી ભવ્ય, ઉદાત્ત, વિશાળ સંકલ્પના આપી છે અને તે પણ દરેક સમજી શકે તેવી સાદી ભાષામાં અને સરળ શૈલીમાં. પ્રેયસૂ નહિ, પણ શ્રેયસૂ ઝંખતા જીવને પ્રતિશ્વાસે પરમાત્માના નામનું સ્મરણ કરવાનો સંદેશ આપ્યો છે. પરમાત્મા માટેની પ.પૂ.શ્રીની સંકલ્પના કેટલી વિશાળ છે - 'જે સર્વવ્યાપી અને અનંતશક્તિએ હે માનવ ! તને જીવન આપ્યું છે (દત્ત). જીવન-કલ્યાણ માટે અનંતશક્તિ અને સુવિધા આપી છે' (દત્ત) તે સર્વવ્યાપી અને અનંત શક્તિના-પરમાત્માના નામનું સ્મરણ કર.

પરમાત્માના કયા નામનું સ્મરણ કરવું ? પ.પૂ.શ્રીના સમગ્ર જીવનમાં અને જીવન-સંદેશમાં સંવાદિતા છે, વિધેયાત્મકતા છે. પૂ.શ્રીનો આ અંગેનો

ઉત્તર સ્પષ્ટ અને સચોટ છે, એ ઉત્તર એમના - વિખ્યાત 'એક જ ભગવાન' 'રામ કહો કે શ્યામ... ઈશ્વર અલ્લાહ નામ, સઘળે એક જ એ ભગવાન... ભજનમાં અને 'ભવરોગનું અચૂક ઓસડ'ના સંદેશમાં પ.પૂ.શ્રીએ વિશદ રીતે સ્પષ્ટ કર્યો છે. પ.પૂ.શ્રીએ તો એ સંદેશમાં સ્પષ્ટ કહ્યું છે... ફાવે તે નામથી એને પોકારો, જે કાંઈ છે તે એ જ છે. અનંત નામોમાં એ એક જ અખિલાધાર અનામી રહેલો છે ! અનંતરૂપમાં એ એક જ અરૂપી લખાયેલો છે !... માટે નામના ઝઘડા મૂકી એ નામીને પકડો. મૂળ વસ્તુને શરણે જાવ અને નિર્ભય-નચિંત થઈ બધે વિચરો.

વસ્તુ નામથી ના પલટાયે અન્ય વધે અમૃત વિષ ન્હોયે; ઝઘડા વ્યર્થ તમામ, મૂકો ગોઝારો અભિમાન ! રામ કહો...

પરમાત્માના જુદાં જુદાં નામોના વાદોમાંથી ધર્મને નામે સંકુચિત સંપ્રદાયો સર્જ્યા, માનવ-ધર્મને બદલે સંપ્રદાયોના વ્યર્થ ઝઘડા પાછળ માનવોએ જીવનશક્તિ રેડી, કારણ કે એના પ્રેરક-બળ તરીકે સંપ્રદાયોના સર્જન પાછળ માનવીઓનું વિનાશક અભિમાન-અહંતા-મમતાનું બળ હતું. આખા સંદેશમાં પ.પૂ.શ્રીનો માનવ-ધર્મ, માનવતાના સાદનો-સંદેશ સ્પષ્ટ છે. ઈશ્વરનું જે નામ જેને જે પ્રિય હોય તે નામ સ્મરે, એ સ્મરણમાંથી એ સર્વવ્યાપક અનંતશક્તિને શરણે જવાનો, સમર્પણનો ભાવ માનવમાં જન્મે છે. સમર્પણના ભાવમાંથી માનવમાં એક અજબ પ્રકારની નિર્ભયતા જન્મે છે, એ નિર્ભયતા માનવીને નચિંત બનાવે છે અને જીવન-સંગ્રામ ખેલવાની આત્મ-શ્રદ્ધ આપે છે. (કમશઃ)

(૯) પ.પૂ. રંગ અવધૂત મહારાજ - ૫૦મી પુણ્યતિથિ મહોત્સવ વર્ષ

તા. ૧૭-૧૧-૨૦૧૭ થી ૦૭-૧૨-૨૦૧૮

- ડૉ. ઈન્દુભાઈ દવે

પ.પૂ. રંગ અવધૂત મહારાજની ૫૦મી પુણ્યતિથિ મહોત્સવ વર્ષ ઉજવવાનો દરેક રંગભક્તને અભરખો હોય તે સ્વાભાવિક છે. કારણ કે ભગવાન રંગ અવધૂતજીએ અનેકાનેક ભક્તોના જીવન ધન્ય બનાવ્યા છે. મને પણ અભરખો થયો જે વર્ણવતાં આનંદ અનુભવું છું.

પ્રેરણા :

ભગવાન રંગ અવધૂત મહારાજશ્રીની શતાબ્દી વર્ષ ઉજવવાનું સદ્ભાગ્ય પ્રાપ્ત થયેલ. ત્યારબાદ અઢાર (૧૮) વર્ષ પછી પ.પૂ. બાપજીની ૫૦મી પુણ્યતિથિ મહોત્સવ વર્ષ ઉજવવાનું સદ્ભાગ્ય તેમના આ સેવકને પ્રાપ્ત થયું છે.

વંદનીય મુરબ્બીશ્રી વિઠ્ઠલભાઈ પાઠકે “સાવધ થા” ગીત લખી મોકલ્યું. મને લાગે છે કે પ.પૂ. બાપજીએ જ તેમને પ્રેરણા કરી હશે. મારા માટે દોડવું હતું અને પ્રેરણાગીત ઢાળ સ્વરૂપે પ્રાપ્ત થતાં મારામાં મહોત્સવ ઉજવવાનો અનેકઘણો શક્તિનો સંચાર થયો તેમ અનુભવ્યું.

પ.પૂ. બાપજીએ આપણને શારીરિક, આર્થિક અને માનસિક રીતે કેટલા બધા મજબૂત બનાવ્યા છે. મને મનમાં વારંવાર વિચાર આવે છે કે મારી કીડની ખરાબ છે. તેને ટ્રાન્સપ્લાન્ટ કરાવવી હોય તો હું ૪-૫ લાખ રૂપિયા ખર્ચ કરું. આ તો માત્ર એક જ અવયવની વાત છે. શરીરમાં કેટલા બધા અવયવ કામ કરે છે અને તે સાચવે છે. ફક્ત પરમાત્માની કૃપા જ છે.

પ.પૂ. બાપજીએ દત્તનામસ્મરણમાં સ્પષ્ટ લખ્યું છે કે “ગળે હાંસડી કાં ભમે અંધ વ્યર્થ?” મૃત્યુ રૂપ હાંસડી ગળામાં લાગેલી જ છે. તો અત્યારથી જ સાવધ થઈ શક્ય તેટલો પૈસાનો અને શરીરનો પરમાત્મા

માટે ઉપયોગ કરી ઋણમુક્ત થવાનો અલ્પમાત્ર પ્રયાસ કરીએ.

મારા વિચાર મુજબ મને ૬૫ વર્ષ થયા. ૨૫ વર્ષ સામાન્ય વ્યક્તિ કમાતો થાય. રોજના ફક્ત દસ (૧૦) રૂપિયા ધર્માદા માટે કાઢે તો વર્ષમાં રૂ. ૩,૬૫૦ ધર્માદા કરી શકાય. મારા માટે ૪૦ વર્ષ ધર્માદા કરવાના થતાં મારે રૂ. ૧,૪૬,૦૦૦ ધર્માદા કરવા જ જોઈએ. આ હિસાબ સામાન્ય વ્યક્તિની આવક માટેનો છે. દરેક વ્યક્તિએ પોતાની આવકનું આકલન કરી પરમાત્મા હેતુ માટે અર્થ વાપરવાનું સ્વયં નક્કી કરવું જોઈએ.

પ.પૂ. બાપજીએ શ્રી ગુરુલીલામૃતમાં સ્પષ્ટ જણાવ્યું છે કે આવકનો દશાંશ ધર્માદા-દાન કરવો જોઈએ. મારા પ્રેરણાસ્રોત પૂજ્યશ્રી પ્રેમ અવધૂતજી મહારાજશ્રી પ્રસંગોપાત કહેતા કે આવકનો ૧૦% પૈસો ધર્માદા-દાનમાં વપરાય તો પૈસા શુદ્ધ થાય અર્થાત્ તે પૈસો તમારું સર્વ રીતે કલ્યાણ કરે છે. તદ્ઉપરાંત મારા મુસ્લિમ બિરાદર મિત્રો રમજાન વખતે ૧૦% જકાત કાઢે છે તે પણ મને પ્રેરણાદાયક બની.

બીજું કે પરમાત્માએ મને ૬૫ વર્ષ સુધી સાચવ્યો. સ્વસ્થ રીતે જીવાડ્યો. તો હું વર્ષનો એક દિવસ પ્રભુકાર્યમાં ન વાપરી શકું? મારે તો ૬૫ દિવસ પરમાત્માના જ કામ શરીરથી અને મનથી કરીને જ તેનું ઋણ ચૂકવવું જોઈએ. આ સામાન્ય હિસાબ સમજું છું.

દરેક વ્યક્તિ મહોત્સવ નિમિત્તે પોતાના ઘેર, શેરી-મહોલ્લા-સોસાયટીમાં, રંગ પરિવારમાં કે મંદિર, શહેરમાં કે રાજ્યમાં, દેશમાં કે વિદેશમાં પરમાત્માને પ્રિય જણાય તેવા કાર્ય કરે તો પ.પૂ. બાપજી કેટલા બધા પ્રસન્ન થાય. તે માટે લખ્યું છે કે “તેના સુખને ક્યાંય વિરામ નથી” તેમ સ્પષ્ટ જણાવ્યું છે.

ઉપરોક્ત તમામ પ્રકારના કાર્યક્રમના મૂળમાં પ.પૂ. બાપજીની અસીમકૃપા તથા હરહંમેશા અમારા દરેક કાર્યક્રમમાં અવશ્ય ઉપસ્થિત રહી આશીર્વાદની વર્ષા કરી મને ધન્ય ધન્ય બનાવ્યો છે અને દરેક કાર્યક્રમમાં સફળતા અપાવી છે. તેવા પ્રાતઃ સ્મરણીય પૂજ્ય પ્રેમ અવધૂત મહારાજશ્રીનો હું જન્મજન્માંતરનો ઋણી છું.

તેઓના અતિ વાત્સલ્યના કારણે તેમના પાર્થિવ દેહના મુખાગ્નિ સમયે એક રંગભક્ત તરીકે મને ઉપસ્થિત રહેવાની અને સેવા કરવાની અનુમતિ આપી હતી. તે ઋણ ચૂકવી શકવું મારા માટે અસંભવ જ છે. તેથી જ સાક્ષર વંદનીયશ્રી કુલીનભાઈ ઉપાધ્યાય કહે છે કે “ઠોઠ નિશાળિયો પહેલો નંબર લાવ્યો” તે બધી પ.પૂ. પ્રેમ અવધૂત મહારાજની કૃપા પ્રસાદી જ છે.

દરેક કાર્યક્રમમાં તેમની સૂક્ષ્મ ઉપસ્થિતિનો અનુભવ થશે જ તેવો મને દઢ વિશ્વાસ છે.

જન્મથી સંસ્કાર સિંચન કરનારા મારા પૂજ્ય પિતાજી સ્વ. શ્રી મંગળભાઈ મોતીરામ દવે, મારા પૂજ્ય માતૃશ્રી સ્વ. શારદાબેન એમ. દવે અને મારા પાલકપિતા અને મોટાભાઈ પૂજ્ય સ્વ. દિનેશભાઈ એમ. દવે (મંશાદિ) માટે શબ્દરૂપી ઋણ સ્વીકાર વામણા છે તેમ અનુભવું છું.

મહોત્સવ ગીત : સાવધ થા!

(રાગ ભૈરવી)

ઓ રંગ ચરણના દિવાના ! તું સાવધ થા ! તું સાવધ થા !
ઓ રંગ ચરણના પરવાના ! તું સાવધ થા ! તું સાવધ થા !

કોઈ કહે અવધૂતે મારી નૈયા પાર લગાવી,
રહે કોઈ અવધૂતે આવી મારી લાજ બચાવી !
એ સૌ સ્વારથ કાજે રડનારા ! તું સાવધ થા ! તું સાવધ થા !

દેશ વિદેશે દત્તભક્તિનો રંગે ધ્વજ લહરાવ્યો !

“દેવ પરસ્પર” ભાવ તણો એણે જ દીપ જલાવ્યો !

એમાં તેલ અખંડિત પૂરતો જા, તું સાવધ થા ! તું સાવધ થા !

ગુરુસેવાથી ધન્ય થવાનો નિશ્ચય આજ કરી લે !

આ ભવને પરભવ કેરું તું ભાથું ખૂબ ભરી લે !

તું જીવન સાર્થક કરતો જા, તું સાવધ થા ! તું સાવધ થા !

રંગનો સાચો વારસ જો, તું કમરકસી ઊભો થા !

એણે ચીંધ્યા રાહે મંડી આગેકૂચ કરતો જા !

તું રંગનું ઋણ ચૂકવતો જા, તું સાવધ થા ! તું સાવધ થા !

- વિહલભાઈ પાઠક. નારેશ્વર-રાજપીપળા.

મહોત્સવ લોગો

મહોત્સવ કાર્યક્રમની રૂપરેખા

- (૧) ૫૦ કલાકની મહાધૂન - સોલા, અમદાવાદ.
- (૨) ૫૦મી પુણ્યતિથિ નિમિત્તે ૫૦ જગ્યાએ ધૂન, મહાપ્રસાદ, અન્નદાન અને વિડીયો દર્શન.
- (૩) તીર્થક્ષેત્ર (નારેશ્વર)થી વિદેશયાત્રા (આફ્રિકા-ઝાંબિયા અને નૈરોબી) હવાઈયાત્રા.
- (૪) પ્રશ્નોત્તરી અને સત્સંગ : પ. પૂ. શ્રી સત્ સ્વરૂપ સરસ્વતી અવધૂત પરમહંસ
- (૫) ધ્યાનમંદિર નિર્માણ - શ્રીરંગ સેવા સદનમાં (૧) ટેરેસમાં અને (૨) ભૂગર્ભમાં.
- (૬) અપ્રાપ્ય સાહિત્ય અને દુર્લભ સ્વરૂપનું પુસ્તક પ્રકાશન.
- (૭) હરદ્વારમાં ત્રિદિવસીય કાર્યક્રમ : ૧૨ કલાકની ધૂન અને દત્તભાવની.

**કાર્યક્રમ નં. ૧ : ૫૦ કલાકની મહાધૂન શ્રીરંગ મંદિર
ભાગવત વિદ્યાપીઠ, સોલા - અમદાવાદ.**

આ કાર્યક્રમ રંગ પરિવાર, અભિરંગ અને શ્રીરંગ સેવા સદનના સહયોગથી થશે.

૫.૫૦. રંગ અવધૂત મહારાજશ્રીની ૫૦મી પુણ્યતિથિ મહોત્સવ નિમિત્તે રંગ મંદિર - ભાગવત વિદ્યાપીઠ - સોલા, અમદાવાદમાં ૫૦ કલાકની મહાધૂન યોજવાનો મનોરથ જાગ્યો છે.

પરમ વંદનીય પ્રાતઃ સ્મરણીય ૫.૫૦. કૃષ્ણશંકર શાસ્ત્રી (દાદાજી) અને બીલીમોરાવાળા વંદનીય ભક્તરાજ સ્વ. ડાહ્યાભાઈ મિસ્ત્રીને નિમિત્ત બનાવી ભગવાન રંગ અવધૂત મહારાજ દર્શનીય મૂર્તિરૂપે એક નાના મંદિરમાં બિરાજમાન થયા. તે વખતે ભગવાન રંગ પરિવારનું કલ્યાણ થાય તે માટે જ પધાર્યા હશે તેમ આજે અનુભવાય છે.

ભગવાન રંગ અવધૂત મહારાજશ્રીએ જણાવેલ કે “મારી હયાતીમાં ૨૫% લીલા થઈ છે પણ મારો પાર્થિવ દેહ નહિ હોય ત્યારે બીજી ૭૫% લીલાનો ભક્તો અનુભવ કરશે.”

૫.૫૦. બાપજીના ઉપરોક્ત વાક્યના ફળસ્વરૂપે મારા ઉપર બાપજીની કૃપા ઉતરી છે. હું ૧૯૬૮ની સાલથી દત્તમંદિર સરખેજમાં ગુરુવાર ભરતો હતો. પછી તો એવો રંગ લાગ્યો કે ગુરુવારે મંગળા જ ભરવી અને ઘણા વર્ષો સુધી મંગળા ભરી અને અનહદ કૃપા અનુભવી.

અંદાજે '૮૫ની સાલમાં મંગળા વખતે ૫.૫૦. રંગ અવધૂત મહારાજે દૈષ્ટાંત કર્યો કે મંગળા રંગ મંદિર - સોલા ભરવા જા. પણ મન માન્યું નહિ, બીજા ગુરુવારે પણ તે મુજબ દૈષ્ટાંત થયું ત્યારે મન થોડું ઢીલું પડ્યું તેમ જણાયું પણ માન્યું નહિ અને ત્રીજા ગુરુવારે આંખ કાઢી સ્પષ્ટ કહ્યું કે તને રંગ મંદિર - સોલા જવાનું કહું છું છતાં કેમ સાંભળતો નથી? અને ખરેખર દુઃખી થયો. તે વખતે મારા માર્ગદર્શક પરમવંદનીય સ્વ. શ્રી નરહરિદાદા ત્રિપાઠી મંદિરની સેવામાં હતા. તેમને વાત કરી તો તેમણે તેમ કરવા અનુમતિ આપી. અને કોઈ ધન્ય પળે રંગ મંદિર - સોલા ગુરુવારે જવાનું સદ્ભાગ્ય પ્રાપ્ત થયું.

તે વખતે રંગ મંદિર - સોલા ક્યાં છે તે ખબર જ નહિ કારણ કે જીંદગીમાં કોઈવાર જોયું જ ન હતું. તપાસ કરતાં ભાગવત મંદિરમાં ગુરુવારે મંગળા ભરવા ગયો. તે સમયે દેવુકાકા નામના ભક્ત સેવા કરતા હતા. પ્રથમ દૈષ્ટિએ જ ભગવાનના દર્શન કરતાં મંદ મંદ હાસ્યયુક્ત આવકાર આપતા હોય તેમ અનુભવાયું. તે સમયે બહુ જ ઓછા ભક્તો દર્શન માટે આવતા હતા. પછી તો રંગ પરિવાર અમદાવાદનો સંપર્ક થયો અને રંગ પરિવાર દ્વારા ૫.૫૦. બાપજીની કૃપાથી ક્રમે ક્રમે રંગ મંદિરનો વિકાસ થયો અને આજે ભવ્યાતિભવ્ય રંગ મંદિર પરિસર નિર્માણ થયું. જે આજે આપણને દર્શન કરતાં હૃદયને ભાવવિભોર બનાવે છે.

તા. ૨૫/૮/૧૬ ગુરુવારે ને જન્માષ્ટમીના દિવસે એક ભક્તને ભગવાને દૈષ્ટાંત કર્યો કે મારા આ બોધિવૃક્ષ ઉપર એકપણ પાંદડું દેખાતું નથી તે તને દેખાતું નથી? અને ફક્ત બોધિવૃક્ષના ઉપર જ એકપણ પાંદડું નથી જ્યારે બધા લીમડાના વૃક્ષ લીલાછમ અનુભવાય છે. આ સાંભળી હૃદય ગદ્ગદિત થઈ ગયું અને કાંઈક કરવા સંકલ્પ કર્યો અને પ્રેરણારૂપે ૫૦મી પુણ્યતિથિ નિમિત્તે ૫૦ કલાકની મહાધૂનનું આયોજન કરવા ભાગવત વિદ્યાપીઠ અને રંગ પરિવાર અમદાવાદને વિનંતી કરવા સંકલ્પ કર્યો.

“શુષ્ક કાષ્ટને આણ્યા પત્ર” ભગવાન કરી શકે તો આપણે બધા ભક્તો મહાધૂન કરી ભગવાનને પોકાર કરીશું તો શું ભગવાન કૃપા નહિ કરે? મને શ્રદ્ધા છે કે દયાના સાગર ૫.૫૦. બાપજી આપણી ઉપર અચૂક દયા કરશે જ. જે આપણે બધા અનુભવી શકીશું.

આ મહાધૂનમાં સમગ્ર રંગ પરિવાર ભાગ લે તેવી વિનંતી છે. મહાધૂન નિમિત્તે તમામ સેવા સહયોગ એક સેવકનો સ્વીકારવા ભાગવત વિદ્યાપીઠ અને અવધૂત પરિવાર અનુમતિ આપે તેવી વિનંતી છે.

* * *

**કાર્યક્રમ નં. ૨ : પ૦મી પુણ્યતિથિ નિમિત્તે ૫૦ જગ્યાએ ધૂન,
મહાપ્રસાદ, અન્નદાન અને વિડીયો દર્શન.**

આ કાર્યક્રમ રંગ પરિવાર, અભિરંગ અને શ્રીરંગ સેવા સદનના સહયોગથી થશે.

ધૂન : કોઈ પણ રંગભક્ત પોતાના ગામમાં, ધૂનનો કાર્યક્રમ આયોજિત કરી શકે છે. નિયમોનું ચુસ્ત પાલન કરવું હોય તેમને ધૂનનું આયોજન કરવું હિતાવહ છે. જે તે પોળ, સોસાયટી, ગામ, શહેર, રંગ મંદિરમાં અને રંગ પરિવાર હોય તેવી જગ્યાએ આયોજન કરવું. જ્યાં રંગ મંદિર હશે, જ્યાં રંગ પરિવાર હશે અથવા જે રંગભક્ત સેવા સદનનાં સાધક તરીકે ધૂન માટે નિમંત્રણ આપશે તો તેને પ્રાથમિકતા અપાશે. સૌ પ્રથમ ધૂન પૂ.શ્રીના મંદિર - નારેશ્વરથી મહાનુભાવોના આશીર્વાદ લઈ શરૂ થશે. સમાપ્ત પણ શ્રીરંગ સેવા સદન - નારેશ્વરમાં મહાનુભાવોના આશીર્વાદથી સમાપન થશે.

ધૂનનો સમય : બપોરે ૧૨:૦૦ ક. થી સાંજે ૫:૦૦ ક. રહેશે. સાંજે ૫:૦૦ ક. થી ૫:૩૦ ક. (ચિંતનીકા દત્તબાવની, ગાયતિરેવા થશે) આરતી વગેરે કાર્યક્રમ રહેશે નહિ.

ધૂન આયોજનના નિયમો અને વ્યવસ્થા :

(૧) મંડપ, સ્ટેજ, માઈક, હારમોનિયમ, તબલા, પેટી, સંગીતકાર વગેરે વ્યવસ્થા સ્થાનિક આયોજકે કરવાની રહેશે. જો વ્યવસ્થા ન થાય તો શ્રીરંગ સેવા સદન વ્યવસ્થામાં મદદરૂપ થશે.

- (૨) સ્થાનિક વ્યક્તિ નક્કી કરે તે દ્વારા દીપ પ્રાગટ્ય કરાવવું.
- (૩) ભેટ, સોગાદ, સન્માન તેમજ ફૂલહાર વગેરે કાર્યક્રમ કરવો જ નહિ.
- (૪) કોરા પ્રસાદ તરીકે ફક્ત ચોરસા સાકર જ લાવવાનો આગ્રહ છે. ફૂટ, મીઠાઈ વિગેરે લાવવા નહી, જેથી દેખાદેખી ન થાય.
- (૫) ધૂન ફક્ત “રંગ અવધૂત રે રંગ અવધૂત નારેશ્વરનો નાથ મારો રંગ અવધૂત”ની જ રહેશે. ધૂન સળંગ કરવી આવશ્યક છે તેનું સાતત્ય જળવાય તે માટે પેન ડ્રાઈવ અથવા સી.ડી. અલગથી બનાવવામાં આવશે.
- (૬) ૧૧:૦૦ વાગે ધૂનના સ્થળે આવતા પહેલા દરેક ભક્ત વનભોજન પૂર્ણ કરી ને જ આવે. અથવા જાતે વ્યવસ્થા કરે. ધૂનના સ્થળે બપોરે મહાપ્રસાદની વ્યવસ્થા થશે નહિ જ. બપોરે ફક્ત ચ્હા-કોફી મળી શકશે.
- (૭) સાંજે મહાપ્રસાદમાં ફક્ત ખીચડી (અવધૂતી) અને કઢી જ બનાવવાની અનિવાર્ય રહેશે. (દરેક ભક્ત દૂધમાં બનાવેલા પાંચ થેપલા/ભાખરી સાથે લાવે અને પ્રભુની સન્મુખ પાત્રમાં મૂકે જે સાંજે મહાપ્રસાદ વખતે દરેક ભક્તને આપવામાં આવશે.

- (૮) દરેક મહિને ધૂન ક્યાં છે તે એક માસ પહેલાં “નારેશ્વરના નાદ”માં તથા બે મહિના પહેલાં “રંગસેવા”માં કાર્યક્રમની માહિતી, સ્થળ, વ્યક્તિનું નામ, સરનામું, ફોન, ઈ-મેઈલ વગેરે માહિતી આપવામાં આવશે. જેથી વધુમાં વધુ ભક્તો લાભ લઈ શકે. વધુમાં તે માહિતી WhatsApp & Email દ્વારા પણ જણાવવામાં આવશે.
- (૯) જે સ્થળે ધૂન હોય તેઓને કાર્યક્રમના ૧ મહિના પહેલાં પ્રદ્યુમ્ન આર. પટેલનો (મોબાઈલ નં. ૯૮૨૫૪૫૨૬૨૪) સંપર્ક કરવો અનિવાર્ય રહેશે.

અન્નદાન : સ્થાનિક આયોજક નક્કી કરે તેવા જરૂરિયાત મંદ પરિવારને ગુપ્ત રીતે પાંચ કિલો ખીચડી આપવામાં આવશે. સ્થાનિક આયોજક ૫૦ (પચાસ) વ્યક્તિનું સાચું લિસ્ટ તૈયાર કરે તેવી વિનંતી. ભૂતકાળમાં અન્નદાન પોતાના ઘરઘાટી, મજૂર, શાકવાળા, ડ્રાઈવર, ઓફિસ પટાવાળા જેવા વ્યક્તિઓને અન્ન વિતરણ કરેલ છે. તેવું જાણવા મળ્યું છે. તેથી વિશેષતઃ રંગભક્ત હોય અને ખરેખર જરૂરિયાતવાળા હોય તેનું લિસ્ટ તૈયાર કરવા વિનંતી છે.

શ્રીરંગ વિડીયો દર્શન : અનુકૂળતા પ્રમાણે ધૂનના સ્થળે મહાપ્રસાદ પછી ૭:૩૦ થી ૮:૧૫ ક. સુધી પ.પૂ. રંગ અવધૂત મહારાજશ્રીની સંકલિત વિડીયો બતાવવામાં આવશે. જેથી તેઓના જૂના સંસ્મરણો યાદ કરતાં આનંદ અનુભવાય.

* * *

કાર્યક્રમ નં. ૩
તીર્થક્ષેત્ર (નારેશ્વર)થી વિદેશયાત્રા
(આફ્રિકા-ઝામ્બિયા અને નૈરોબી)
હવાઈયાત્રા

પ.પૂ. બાપજીની અસીમ કૃપાથી તેમના આ સેવક (આયોજક) પાસે મીની નર્મદા પરિક્રમા (નારેશ્વર-ગરુડેશ્વર-નારેશ્વર) પદયાત્રા, જન્મસ્થળ થી તીર્થભૂમિ (ગોધરા થી નારેશ્વર) પદયાત્રા તથા તીર્થક્ષેત્રથી અંતિમયાત્રા (નારેશ્વર થી હરિદ્વાર) પદરેલયાત્રા અને તીર્થભૂમિ થી ભાડભૂત સાગરયાત્રા (રેવા સાગરમાં ભળે તે જલયાત્રા) પાંચસો રંગભક્તોની સેવા કરવાનો લ્હાવો પ્રાપ્ત થયેલ છે.

તે સમયે ઘણા ભક્તોએ ઈચ્છા જણાવી હતી કે પદયાત્રા, પદરેલયાત્રા, જલયાત્રા-નૌકાયાત્રા કરાવી પણ એકવાર હવાઈયાત્રા કરાવો પણ તે સમયે અશક્ય લાગતું કાર્ય પ.પૂ. બાપજીની કૃપામાત્રથી તા. ૩૧/૧૨/૧૭ થી ૯/૧/૧૮ (૧૦ દિવસ) હવાઈયાત્રા કરાવવાનો મનોરથ સેવ્યો છે. આ યાત્રા તીર્થક્ષેત્ર નારેશ્વરથી પ.પૂ.બાપજી આફ્રિકા-ઝામ્બિયા અને નૈરોબી ગયા હતા તે રહેશે. પ.પૂ. બાપજીએ ૪-૧-૬૮ના રોજ લિવિંગ્સ્ટોન અને વિક્ટોરિયા ફોલ્સ લિવિંગ્સ્ટોન મુકામે ૫-૧-૬૮ના રોજ તેમના ચરણસ્પર્શ તે ધરતી ઉપર કર્યા હતાં. પ.પૂ.શ્રીની લીલાના ભાગરૂપે જે તેમની ૫૦મી પુણ્યતિથિ મહોત્સવ વર્ષના ભાગરૂપે ૫૦ વર્ષે તેમના ૧૦૮ ભક્તો ત્યાં પહોંચી ધૂન-પાદુકા પૂજન કરશે. પ.પૂ. બાપજીએ વિક્ટોરિયા ફોલ્સ જે દુનિયાનો મોટામાં મોટો પ્રાકૃતિક ધોધ છે તેના ઉપર બાપજીએ સ્તોત્રની રચના કરી છે તેના પ્રત્યક્ષ દર્શનનો લાભ પ.પૂજ્ય શ્રીની કૃપા વગર

મળવો અશક્ય છે. રંગ ભક્તોના સમૂહ ઉપર દયાના સાગરે દયા કરી વ્યવસ્થા ગોઠવી આપી છે.

આ યાત્રા સહકારી રીતે આયોજિત કરવામાં આવશે. યાત્રા માટે હવાઈ ટિકિટ, વીઝા ફી, આરોગ્ય-વીમા ખર્ચ, દરેક સ્થળ જોવા જઈએ તેની ફી, પ્રવેશ ફી, બસ મુસાફરી, રહેવા-જમવાનો ખર્ચ, તથા અન્ય જે કંઈ સમૂહ ખર્ચ આવે તે નિમિત્તે અંદાજે ૮૦,૦૦૦ (એશી હજાર) પ્રતિ વ્યક્તિ જમા કરવાના રહેશે.

ઉપરોક્ત યાત્રાનો ખર્ચ બાદ કરી વધઘટનો હિસાબ અને પૈસા મુંબઈ ઉતરતાં જ ચૂકતે કરવામાં આવશે.

યાત્રિકોના સદ્ભાગ્યે ઝામ્બિયા-લુસાકા અને લિવિંગ્સ્ટોનમાં રહેવા-જમવાની વ્યવસ્થા માટે વંદનીયશ્રી જગદીશાનંદજીનો અને નૈરોબી-કેન્યામાં મારા મિત્રશ્રી કાંતિભાઈ પટેલ (પંઢેરીયા)નો રહેવા-જમવા માટે સહકાર મળેલ છે. જેથી ખર્ચમાં અને વ્યવસ્થામાં કાંઈક રાહત રહેશે તેમ મારું માનવું છે. તે માટે આપણે તેમના ઋણી રહીશું.

આ યાત્રા ખર્ચ નિમિત્તે પ.પૂ. બાપજીની કૃપાથી એક ભક્ત તરફથી પાંચ લાખ રૂપિયાનો સહયોગ રહેશે.

આ સાથે વિદેશયાત્રાનું ફોર્મ છાપેલ છે. તે અથવા તેની ઝેરોક્ષ ભરીને શ્રીરંગ સેવા સદન કાર્યાલયમાં મોકલવાનું રહેશે. હવાઈયાત્રા ટિકિટનું બ્લોક બુકીંગ ૩૩૦ દિવસ પહેલા શરૂ થતું હોઈ ૩૧-૦૩-૨૦૧૭ પહેલા ફોર્મ મોકલવું અનિવાર્ય છે. અધુરું ફોર્મ અસ્વીકાર્ય રહેશે. ફોર્મ ૨૦ સજોડા (પતિ-પત્ની) = ૪૦ + ૬૦ વ્યક્તિગત ફોર્મ સ્વીકારવામાં આવશે, ૧૦૦થી વધુ ભક્તોના ફોર્મ

આવશે તો ડ્રો કરવામાં આવશે અને ૮ સીટ આયોજક માટે રીઝર્વ રહેશે. ફોર્મની સાથે રૂ. ૫,૦૦૦ (અંકે પાંચ હજાર)નો ડ્રાફ્ટ “ધારિણી ભાર્ગવ દવે (Dharini Bhargav Dave)”ના નામનો અમદાવાદમાં Payable મોકલવાનો અનિવાર્ય રહેશે.

યાત્રા કેન્સલ કરાવતા રૂ. પાંચ હજાર પાછા મળશે નહિ. આપનો નંબર નહિ લાગે અથવા અતિ આવશ્યક વિઘ્ન હશે તો જ આયોજક પાંચ હજાર પાછા આપશે. ટિકિટ ખરીદ થઈ હશે તો હવાઈયાત્રાના નિયમ મુજબ રીફંડ મળશે. જે પૈસા કેન્સલેશન અથવા પાંચ હજાર જમા રહેશે તે સમૂહ ખર્ચમાં ભેળવી દેવામાં આવશે.

પરદેશથી ભાગ લેવા ઈચ્છતા ભક્ત સીધા લુસાકા, લિવિંગ્સ્ટોન કે નૈરોબીથી હવાઈયાત્રામાં જોડાઈ શકશે અને સીધા પરત જઈ શકશે. ટિકિટની વ્યવસ્થા વ્યક્તિગત કરવાની રહેશે. અન્ય વ્યવસ્થા અને નિયમોનું પાલન ભક્ત સમૂહ પ્રમાણે રહેશે. ૩૧-૦૩-૨૦૧૭ પહેલા ફોર્મ ભરી જાણ કરવાની રહેશે.

- નોંધ :** (૧) એક વ્યક્તિ એકથી વધુ ફોર્મ ભરી શકશે નહીં.
- (૨) શારીરિક અશક્ત અને બિલચેરની જરૂરિયાતવાળા ભક્તે ભાગ લેવો નહીં.
- (૩) કોઈપણ આકસ્મિક ઘટના માટે આયોજકની જવાબદારી રહેશે નહિ.
- (૪) આયોજકનો નિર્ણય બધાએ સ્વીકારવો અનિવાર્ય રહેશે.
- (૫) કાયદાકીય કાર્યક્ષેત્ર અમદાવાદ જ રહેશે.

હવાઈયાત્રા (કાર્યક્રમ સૂચી)

પુણ્યક્ષેત્ર - વિદેશયાત્રા

(નારેશ્વરથી ઝામ્બિયા - કેન્યા)

તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૭ થી ૦૯-૦૧-૨૦૧૮ (૧૦ દિવસ)

કાર્યક્રમ નીચે મુજબ રહેશે :

તા. ૩૧-૧૨-૧૭ (રવિવાર) :

- શ્રીરંગ સેવા સદન ઉપર ૧૧ થી ૧:૩૦ ક. સુધી રજિસ્ટ્રેશન અને કીટ વિતરણ થશે.
- બપોરે ૨:૩૦ થી ૪:૦૦ ક. સુધી મંદિરના પ્રાંગણમાં ધૂન અને આશીર્વાચન.
- ૪:૩૦ ક. ભરૂચ જવા લક્ઝરી દ્વારા પ્રસ્થાન
- ૬:૩૦ થી ૭:૩૦ ક. ધૂન.
- ૭:૩૦ થી ૮:૦૦ ક. સૂચના / આભાર
- ૮:૦૦ થી ૯:૩૦ ક. મહાપ્રસાદ.
- ૧૦:૦૦ ક. મુંબઈ જવા પ્રસ્થાન.

તા. ૧-૧-૧૮ (સોમવાર) :

- વહેલી સવારે ૪:૦૦ ક. બોરીવલી (મુંબઈ) આગમન. (વિશ્રામ - પ્રભાતિયા)
- ૮:૦૦ થી ૯:૦૦ ક. નાસ્તો, ઝા-કોફી.
- ૧૦:૦૦ થી ૫:૦૦ ક. ધૂન / પાદુકાપૂજન / મહાપ્રસાદ.
- ૫:૦૦ થી ૫:૩૦ ક. આભાર.
- ૭:૦૦ થી ૮:૩૦ ક. મહાપ્રસાદ અને વિશ્રામ.
- ૯:૩૦ ક. અચૂક સૂઈ જવાનું રહેશે. દરેક ભક્ત સમૂહમાં રહે તેવી વિનંતી છે.

તા. ૨-૧-૧૮ (મંગળવાર) :

- સવારે ૩:૦૦ ક. એરપોર્ટ જવા પ્રસ્થાન.
- સવારે ૬:૩૦ ક. ફ્લાઈટ નૈરોબી - લુસાકા ૧૨:૩૦ ક. આગમન પ્રસાદ અને વિશ્રામ.
- સાંજે ૪:૦૦ થી ૭:૦૦ ક. ધૂન.
- રાત્રે ૮:૦૦ થી ૯:૦૦ ક. મહાપ્રસાદ અને વિશ્રામ.

તા. ૩-૧-૧૮ (બુધવાર) :

- પાદુકાપૂજન સ્થાનિક દર્શન* અને રાત્રિ રોકાણ.

તા. ૪-૧-૧૮ (ગુરુવાર) :

- સવારે ૬:૦૦ ક. લિવિંગ્સ્ટોન જવા બસ દ્વારા પ્રસ્થાન.
- ૧૨:૦૦ ક. મહાપ્રસાદ, વિશ્રામ.
- ૨:૦૦ થી ૭:૦૦ ક. વિક્ટોરિયા ફોલ્સ જોવા પ્રસ્થાન.
- ૮:૦૦ ક. દત્તબાવની અને મહાપ્રસાદ.

તા. ૫-૧-૧૮ (શુક્રવાર) :

- સવારે ૭:૦૦ ક. વિક્ટોરિયા ફોલ્સ જવા પ્રસ્થાન.
- સવારે ૯:૦૦ થી ૪:૦૦ ક. નાસ્તો, ધૂન, પાદુકાપૂજન, મહાપ્રસાદ.
- ૫:૩૦ ક. લિવિંગ્સ્ટોન સ્થાનિક દર્શન*.
- ૮:૦૦ ક. દત્તબાવની - મહાપ્રસાદ.
- ૯:૦૦ ક. વિશ્રામ.

તા. ૬-૧-૧૮ (શનિવાર) :

- સવારે ૬:૦૦ ક. લિવિંગ્સ્ટોનથી લુસાકા માટે (લક્ઝરી બસ દ્વારા) પ્રસ્થાન.
- ૧૨:૩૦ ક. આગમન, મહાપ્રસાદ સ્થાનિક દર્શન*, વિશ્રામ.
- ૨૩:૫૦ લુસાકાથી ફ્લાઈટ નૈરોબી ૧:૩૫ આગમન.

★ પ. પૂ. બાપજી જે ભક્તોના ત્યાં ગયા હતાં તે સ્થળ તથા તે ભક્ત/વારસદાર સાથે સત્સંગ.

તા. ૭-૧-૧૮ (રવિવાર) :

- તા. ૭-૧-૧૮ સવારે ૧:૩૦ ક. નૈરોબી આગમન, વિશ્રામ.
- સવારે ૮:૦૦ ક. નૈરોબીથી મસાઈમારા - જે દુનિયાની નંબર વન વાઈલ્ડ સફારી છે. તે જોવા પ્રસ્થાન (લક્ઝરી બસ).
- બપોરે ૧૨:૩૦ ક. મસાઈમારા - મહાપ્રસાદ.
- બપોરે ૧:૩૦ ક. થી ૪:૩૦ ક. વાઈલ્ડ સફારી જોવા.
- સાંજે ૫:૦૦ ક. નૈરોબી લક્ઝરી દ્વારા પરત.
- રાત્રે ૮:૩૦ ક. આગમન, મહાપ્રસાદ, વિશ્રામ.

તા. ૮-૧-૧૮ (સોમવાર) :

- સવારે ૮:૦૦ ક. નાસ્તો.
- ૮:૩૦ ક. સ્થાનિક દર્શન*.
- બપોરે ૧૨:૦૦ ક. મહાપ્રસાદ.
- ૨:૦૦ ક. થી ૪:૦૦ ક. ધૂન.
- ૪:૩૦ ક. હાઈ ટી.
- સાંજે ૫:૦૦ ક. એરપોર્ટ પ્રયાણ.
- રાત્રે ૮:૦૫ ક. હવાઈયાત્રા મુંબઈ માટે.

તા. ૯-૧-૧૮ (મંગળવાર) :

- સવારે ૫:૩૫ ક. મુંબઈ આગમન
- ૭:૩૦ ક. કસ્ટમ આદિ ક્લિયર કરી લક્ઝરી દ્વારા નવસારી આવવા રવાના
- ૧૧:૩૦ ક. નવસારી, મહાપ્રસાદ
- ૧૨:૩૦ ક. નારેશ્વર જવા પ્રસ્થાન
- ૪:૦૦ ક. નારેશ્વર દત્તબાવની અને પ.પૂજ્યશ્રીનો આભાર.

★ પ. પૂ. બાપજી જે ભક્તોના ત્યાં ગયા હતાં તે સ્થળ તથા તે ભક્ત/વારસદાર સાથે સત્સંગ.

**શ્રીરંગ અવધૂત મહારાજની ૫૦મી
પુણ્યતિથિ મહોત્સવ વર્ષ નિમિત્તે
અન્ય કાર્યક્રમ**

(ક) પુણ્યક્ષેત્રમાં અર્જનદાન : પ.પૂ. રંગ અવધૂત મહારાજની અસીમ કૃપાથી નારેશ્વર નજદીક કે આસપાસના અંતરે રહેતા રંગભક્ત અથવા દરિદ્રનારાયણને ૫૦મી પુણ્યતિથિ મહોત્સવ વર્ષ નિમિત્તે ૫૦ મણ અનાજ વિતરણ કરવાનો મનોરથ છે.

(ખ) શ્રી ગુરૂલીલામૃત પારાયણ : પ.પૂ. રંગ અવધૂત મહારાજ વિરચિત વેદગ્રંથ-શ્રી ગુરૂલીલામૃતના સંગીતમય ૧૦૮ પારાયણનું આયોજન શ્રીરંગ સેવા સદન - નારેશ્વરમાં કરવામાં આવશે.

(ગ) રક્તદાન : ૫૦મી પુણ્યતિથિ મહોત્સવ વર્ષ નિમિત્તે રક્તદાન કેમ્પનું આયોજન કરેલ છે. ૫૦ કે તેથી વધુ રક્તદાનની ભેગ પ્રાપ્ત થાય તેવો મનોરથ છે.

(ઘ) નારેશ્વર દર્શન : ૫૦મી પુણ્યતિથિ વર્ષ નિમિત્તે અમદાવાદથી રાહત દરે યાત્રા-પ્રવાસ ૫૦ લક્ઝરી બસ દ્વારા કરાવવાનો મનોરથ છે.

ઉપરોક્ત કાર્યક્રમની વિસ્તૃત માહિતી યથોચિત સમયે રંગ સેવાના અંકમાં જણાવવામાં આવશે.

* * *

વિશ્વ ને અત્યારે કોઈ તત્વની વધારેમાં
વધારે જરૂર હોય તો તે અદ્વૈતની છે.
માનવ માત્રમાં રહેલી એ આત્માની
એકતાનો સાક્ષાત્કાર કરવાની છે.
- રંગ અવધૂત

કાર્યક્રમ નં. ૪ : પ્રશ્નોત્તરી અને સત્સંગ :

પ.પૂ. શ્રી સત્ સ્વરૂપ સરસ્વતી અવધૂત પરમહંસ

પ.પૂ. શ્રી સત્ સ્વરૂપ સરસ્વતી અવધૂત પરમહંસ એક વિરક્ત સંત છે. તેઓએ પ.પૂ. બાપજી જેવી કઠોર સાધના કરી દેહાસક્તિ નષ્ટ કરી છે. અને અત્યારે સંત જીવન જીવે છે. તેમના આશ્રમમાં પાંચ હજારની પણ જંગમ સંપત્તિ કે વસ્તુ નથી તેટલા બધા વિરક્ત છે.

તેઓ એકના એક સંતાન હોવા છતાં બાવીસ વર્ષની ઉંમરે તેમની પ.પૂ. માતા પાસે પ્રેમથી દીક્ષા ગ્રહણ કરી સદ્ગુરુના શરણે ગયા હતા. તેઓએ ભારતના ૧૪ રાજ્યોમાં લેહ લડાખ સહિત અને કેલાસ માનસરોવર સહિતની યાત્રા - એક પણ પૈસા સાથે રાખ્યા સિવાય, ખુલ્લા પગે, કટિવસ્ત્ર ગ્રહણ કરી, હાથમાં અથવા ખપ્પડમાં જ ભિક્ષા ગ્રહણ કરી તેમના પ.પૂ. ગુરુદેવ સાથે અને એકલા ભ્રમણ કરી દેહાસક્તિ નષ્ટ કરી છે. તેઓ વચનસિદ્ધ, અતિપ્રભાવી, શિસ્તના આગ્રહી, માખણ કરતાં પણ મૂઠું અને અતિપ્રેમાળ છે.

તેઓના સ્વભાવ વિરુદ્ધ આપણા ઉપર કૃપા કરી તેમની બીજી પ્રશ્નોત્તરીનો સત્સંગ કાર્યક્રમ તા. ૩૧-૩-૧૮ શુક્રવારથી તા. ૦૨-૦૪-૧૮ને રવિવાર સુધી શ્રીરંગ સેવા સદન - નારેશ્વરમાં રાખેલ છે.

નોંધ :

- (૧) રજિસ્ટ્રેશન માટે તમારો સામાન્ય પરિચય અથવા રંગસેવામાં આપેલ ફોર્મ અથવા ઝેરોક્ષ તા. ૨૬-૧-૧૮ પહેલા શ્રીરંગ સેવા સદન કાર્યાલયમાં જમા કરાવવાની રહેશે.
- (૨) ૧૦૮ મુમુક્ષુ અને જિજ્ઞાસુ ભક્તો માટે ય્હા-નાસ્તા-જમવાની નિ:શુલ્ક વ્યવસ્થા છે.

- (૩) રહેવા માટે - આવાસની વ્યવસ્થા જાતે સ્વયં કરવાની રહેશે.
- (૪) પ.પૂ. સ્વામીજી પ્રસાર અને પ્રચારના સખ્ત વિરોધી છે. તેનો હું અનેકવાર સાક્ષી બન્યો છું માટે કોઈ પણ ભક્તે તેમના સરનામા વિષે કોઈને પણ પૂછવું નહિ તેવી તેમણે સ્પષ્ટ ના કહી છે.
- (૫) તેઓશ્રી દરેક પ્રશ્નનો જવાબ વેદ, ઉપનિષદ, ગીતા, રામાયણ, મહાભારત - ભાગવત જેવા ધર્મગ્રન્થો અથવા સંત પુરુષના જીવનનો કે ઉપદેશનો આધાર લઈ તાત્કાલિક જવાબ આપે છે. તેઓ પોતાનું કાંઈ જ નથી તેમ વારંવાર જણાવે છે.
- (૬) તેઓ સત્સંગની કોઈ ફી લેતા નથી અને શિષ્ય બનાવતા નથી.
- (૭) મુમુક્ષુ કે જિજ્ઞાસુ વ્યક્તિ તેમને અધ્યાત્મમાં મુઝવતા પ્રશ્નો વધુમાં વધુ પૂછે તો તમે તેમના માટે ભાવથી પ્રસાદ લાવ્યા હોય તેટલી પ્રસન્નતા અનુભવે છે.
- (૮) અત્યારે તેઓ સંત જીવન પસાર કરે છે. અર્થાત્ જીવન ઉપયોગી અલ્પ વસ્તુનો જ ઉપયોગ કરે છે જેમ કે તેઓ ભિક્ષામાં દૂધ, ઘી, તેલ, મીઠું, મરચું, ગોળ, ખાંડ વસ્તુનો ઉપયોગ કરતા જ નથી. માટે કોઈએ પ્રસાદ લાવવો નહિ. બહુ જ ભાવ થાય તો એકાદ ફળમાત્ર લાવી શકાય.
- (૯) દસ મુમુક્ષુ વિદ્વાનો પ્રશ્નોત્તરી માટે સહયોગ આપશે. જિજ્ઞાસુ ભક્તોને લાભ લેવા મારી નમ્ર વિનંતી છે. ૧૦૮ સાધકથી વધારે જિજ્ઞાસુના ફોર્મ આવશે તો ડ્રો દ્વારા તેમની પસંદગી કરવામાં આવશે.

**કાર્યક્રમ નં. ૫ : ધ્યાન મંદિર નિર્માણ - શ્રીરંગ સેવા સદનમાં
(૧) ટેરેસમાં અને (૨) ભૂગર્ભમાં.**

પરમ પૂજ્ય રંગ અવધૂત મહારાજશ્રીની ૫૦મી પુણ્યતિથિ મહોત્સવ વર્ષ નિમિત્તે શ્રીરંગ સેવા સદન-નારેશ્વરમાં ધ્યાન મંદિર બનાવવાનો મનોરથ સેવ્યો છે.

અમદાવાદના પ્રસિદ્ધ આર્કિટેક્ટ કે જેમણે શ્રીરંગ સેવા સદન, મંગલ પ્રવેશદ્વાર, મંદિરમાં દત્તસ્વરૂપની આરસની આર્ક તથા અદ્ભૂત શ્રીરંગ સેવા ઘાટ નર્મદા કિનારે નિર્માણ કરે છે. તેઓના માર્ગદર્શન નીચે ધ્યાનમંદિર નિર્માણ થશે.

(૧) ટેરેસ ધ્યાન મંદિર - શ્રીરંગ સેવા સદનના પ્રાર્થના હોલની પાસે ટેરેસમાં અવાજ મુક્ત (સાઉન્ડ પ્રુફ), એર કન્ડીશન્ડ, ધ્યાન મંદિર નિર્માણ થશે.

ધ્યાન મંદિરમાં પ.પૂ. બાપજીનું LED યુક્ત દિવ્ય સ્વરૂપ ધ્યાન માટે રહેશે. તે સ્વરૂપની સાથે (આગળ) પ.પૂ. બાપજીના વાળ અને નખ રેલીક્સ તરીકે સ્થાપવામાં આવશે. સ્વરૂપને અનુરૂપ પ.પૂ. બાપજીએ ધારણ કરેલ ચશ્માને પણ યાદગિરી રૂપે મૂકવામાં આવશે.

ધ્યાન મંદિરનો ફ્લોર અને દિવાલ ગોબરથી લીંપાયેલી રહેશે. દરરોજ તેમાં ગોમૂત્રનો છંટકાવ કરી વધુ પવિત્રતા જળવાય તેવો પ્રયત્ન રહેશે. એકવાર ગુગળનો ધૂપ થશે. અગરબત્તી પ્રતિબંધિત રહેશે. ધ્યાનમંદિરમાં ધ્યાનમાં મદદરૂપ થાય તેવું હળવું સંગીત, ભજન અને યોગ્ય પ્રકાશની વ્યવસ્થા રહેશે. પાઠપૂજા, પ્રસાદી, વાંચન આદિ પ્રતિબંધિત રહેશે. બેસવા માટે આસન સુખરૂપ બનાવવામાં આવશે.

શ્રીરંગ સેવા સદનના સાધક, રંગ પરિવારના રંગભક્ત કે મુમુક્ષુ કોઈપણ બહારનો ભક્ત ધ્યાનમંદિરનો નિઃશુલ્ક લાભ લઈ શકશે. એક વખતમાં વધુમાં વધુ ત્રણ વ્યક્તિ જ ધ્યાનનો લાભ એક કલાકની મર્યાદામાં લઈ શકશે. એક કલાકની મર્યાદા પરિસ્થિતિ પ્રમાણે વિચારાધીન રહેશે.

(૨) ભૂગર્ભ ધ્યાન મંદિર : આ ધ્યાન મંદિર શ્રીરંગ સેવા સદનના કેમ્પસમાં નર્મદા નદી કિનારા પાસે નિર્માણ થશે.

ભોંયરાના ધ્યાન મંદિરમાં ફ્લોરિંગ ગોબરથી લીંપેલું રહેશે. દિવાલ ટાઈલ્સ લગાવેલી રહેશે. તેમાં દરરોજ ગોમૂત્રનો છંટકાવ અને ગુગળનો ધૂપ કરવામાં આવશે. તેમાં ધ્યાન માટે LED યુક્ત અદ્ભૂત સ્વરૂપ રહેશે. તે ધ્યાનમંદિરમાં હળવું સંગીત, ભજન અને પ્રકાશની વ્યવસ્થા રહેશે.

ધ્યાન મંદિરમાં ત્રણ વ્યક્તિ એક કલાકના સમયનો લાભ લઈ શકશે છતાં સમય મર્યાદા પરિસ્થિતિ પ્રમાણે વિચારાધીન રહેશે.

ધ્યાનમંદિરનો લાભ કોઈપણ મુમુક્ષુ, શ્રીરંગ સેવા સદનનો સાધક કે રંગ પરિવારનો કોઈપણ ભક્ત નિઃશુલ્ક લઈ શકશે.

શ્રીરંગ સેવા સદનના કાર્યાલયમાં અગાઉથી નક્કી કર્યા પછી જ બંત્રે ધ્યાન મંદિરનો લાભ મળી શકશે.

કોઈ મુમુક્ષુ નારેશ્વર આવ્યા પછી મેનેજરશ્રીને ધ્યાનમંદિરનો લાભ લેવા માટે આગ્રહ કરે નહીં તેવી વિનંતી છે.

કાર્યક્રમ નં. ૬

અપ્રાપ્ય સાહિત્ય અને દુર્લભ સ્વરૂપનું પુસ્તક પ્રકાશન

પ.પૂ. બાપજીની ૫૦મી પુણ્યતિથિ મહોત્સવ નિમિત્તે અવધૂત નિવાસ ટ્રસ્ટની અનુમતિથી રંગ સાહિત્ય અને સ્વરૂપ પ્રકાશિત કરવાનો મનોરથ સેવ્યો છે.

પ.પૂ. બાપજીએ સાહિત્યનો અકલ્પ્ય ખજાનો આપ્યો છે. મારી સમજ મુજબ ભૂતકાળ, વર્તમાન કે ભવિષ્યમાં પણ આવો સાહિત્યનો ખજાનો મળવો અસંભવ છે. કારણ કે દરેક સાહિત્યમાં તેમના તપ, અનુભવ અને સ્વયંસ્ફૂરિત ઉદ્ગારો કંડારાયેલા છે.

(૧) **અવધૂતી મસ્તી** : પ.પૂજય બાપજીના બધા સાહિત્યમાં મને અદ્ભૂત અને શિરમોર (શ્રેષ્ઠતમ) અવધૂતી મસ્તી પસંદ છે. આ પહેલા અવધૂતી મસ્તીનું દ્વિતિય પ્રકાશન કર્યું હતું પણ તે અપ્રાપ્ય થતાં તૃતીય પ્રકાશન કરવાની પ્રેરણા અને મનોરથ થયો છે. અવધૂતી મસ્તી શ્રી જમિયતરામ અધ્વર્યુ - નવસારી દ્વારા તેમને નિમિત્ત બનાવી પ.પૂજયશ્રીએ તેને અનુમોદન આપી માન્યગ્રન્થ તરીકે સ્વીકૃત કર્યો છે.

પ.પૂ.શ્રીના બ્રહ્મલીન થયા પછી ભક્તોને પ્રેરણા થવાથી વિદ્વાનોએ ૪૧ અવધૂતી આનંદનાં ભજનો સમજાવતો ભાગ-૪ પ્રગટ કર્યો છે તે પુસ્તક અત્યારે પ્રાપ્ય છે.

જીવનના કોઈપણ આધ્યાત્મિક, આધિદૈવિક કે આધિભૌતિક પ્રશ્નના સમાધાન ભજન દ્વારા વિશદપૂર્વક છણાવટ કરી વર્ણવી છે. તેમાં દરેક પ્રશ્નના વિશદ રીતે જવાબ છે તેવી અનુભૂતિ થાય છે. જીંદગીમાં એક વાર અવધૂતી મસ્તી વાંચશો જ. ભાષા ગરિમાયુક્ત છે માટે એકવાર વાંચતા સમજ ન પડે તો સાક્ષરને પૂછશો અથવા વારંવાર અધ્યયન કરશો તો આનંદ થશે જ તેવી મને શ્રદ્ધા છે.

જેમ લોકવાયકા છે કે જેના ઘરમાં “ગીતા”નું પુસ્તક નથી તે ઘર સ્મશાન છે તેમ જે રંગ પરિવારના ઘરમાં “અવધૂતી મસ્તી”નું પુસ્તક નથી તેનું ઘર સ્મશાન સમજો.

(૨) **પ્રશ્નોત્તરમાલા** : મનુષ્યને મુંઝવતા અનેક પ્રશ્નો તેને સંકલિત કરી પ.પૂ. બાપજી પ્રશ્નના જવાબરૂપે શું વિચારે છે તે આપણે પ્રશ્નોત્તર માલાના ચિંતનથી સમજી શકીએ. ભલે પ.પૂ. બાપજી સદેહે નથી પણ તેમના વિચારો જવાબરૂપે આપણને પ્રશ્નોત્તરમાલા વડે પ્રાપ્ય થાય છે.

પ્રશ્નોત્તરમાલા અ.નિ. ટ્રસ્ટ દ્વારા ગુજરાતીમાં વંદનીય ભક્તવર્ય અને આચારપૂત શાસ્ત્રી ડૉ. જયેન્દ્રભાઈ દવે દ્વારા વિસ્તૃત વર્ણન કરેલી પ્રાપ્ય છે પણ તે હિન્દીમાં રૂપાંતરિત થાય તો ગુજરાત બહારના ભક્તો પ.પૂ. બાપજીની વિચારધારા સમજી શકે અને શંકાનું સમાધાન મેળવી શકે તે હેતુથી હિન્દીમાં રૂપાંતર કરવાની જવાબદારી તેઓશ્રીએ સ્વીકારી આપણને ઉપકૃત કર્યા છે તે માટે તેમના આભારી અને ઋણી છીએ.

(૩) **ધ્યાન-તત્વજ્ઞાન** : પ.પૂ.રંગ અવધૂત ‘અવધૂતી આનંદ’ પુસ્તકમાં પ.પૂ.બાપજી રચિત ભજન અને કૃતિઓનો સંગ્રહ છે. તે પુસ્તકમાં (૧) શરણગમન (૨) આત્મવિચાર (૩) મનનસાર અને (૪) નિદિધ્યાસ-વિષયો અતિગૂઢ ભાષામાં વર્ણવેલા છે. મારા જેવા અબુધ માણસને તેમાં બહુ ગતાગમ ન પડતાં પરિવારના વિદ્વાનોને પૂછતાં તેઓએ ‘નારેશ્વર નાદ’ના સંપાદક અને વિદ્વાન રંગભક્ત

ડૉ. દેવદત્તભાઈ જોષીની જ ભલામણ કરી અને જણાવ્યું કે આ વિષયોને તેઓ જ યોગ્ય ન્યાય આપી શકશે.

અંદાજે બે મહિના પહેલાં મેં તેમને આ માટે વિનંતી કરી ત્યારે તેમની તબિયત નાદુરસ્ત હતી. છતાંપણ પ.પૂ.બાપજીના કોઈ પણ કામ માટે સદા અતિઉત્સાહી હોવાથી તેમણે મારી માંગણી સ્વીકારી. આપણા બધાના સદ્ભાગ્યે આ વિષયોનું વિસ્તારથી વિશદ સાહિત્ય પ્રાપ્ત થતાં ખૂબ જ આનંદ અનુભવું છું. તેમનો આભારી અને ઋણી છું.

(ઠ) સ્વરૂપનું (ફોટાઓ) પુસ્તક :

પ.પૂ.બાપજીના દુર્લભ સ્વરૂપ અને અદ્ભૂત આકર્ષિત કરે તેવા ૧૬ સ્વરૂપ (ફોટા) આલબમ પ્રગટ કરવાનો મનોરથ છે.

પૂજ્યશ્રી ભાલચંદ્રભાઈ ત્રિપાઠી (પૂ. બાલ અવધૂત) પરિવારની કૃપા થશે અને સ્વરૂપ પ્રાપ્ત થશે તો શ્રેષ્ઠ પુસ્તક થશે જ તેમાં કોઈ શંકા નથી. તદ્ઉપરાંત જે કોઈ ભક્ત પાસે ગમે તેટલો જૂનો ફોટો (સ્વરૂપ) હશે તો તેવા દુર્લભ સ્વરૂપ વહેંચવાની ઈચ્છા હોય તો અમને તા. ૩૧-૩-૨૦૧૮ પહેલાં મોકલી આપવા વિનંતી અથવા આપ જણાવશો તો અમે પ્રાપ્ત કરવાની વ્યવસ્થા ગોઠવી જાણ કરીશું. તથા જે વ્યક્તિ દ્વારા સ્વરૂપ પ્રાપ્ત થશે તેનું પુસ્તકમાં સ્વરૂપ/ફોટા નીચે નામ લખવામાં આવશે.

સ્વરૂપ આલબમ શ્રેષ્ઠ સ્વરૂપે અને પડતર કિંમતે ભક્તોને પ્રાપ્ત થાય તેવો અમારો પ્રયાસ રહેશે.

કોઈપણ ભક્તને આ અંકની સોફ્ટ કોપી ઈ-મેઈલ દ્વારા જોઈતી હોય તો તેમનું ઈ-મેઈલ ID shrirangseva@gmail.com ઉપર રજીસ્ટર્ડ કરાવવા વિનંતી છે.

કાર્યક્રમ નં. ૭
હરિદ્વારમાં ત્રિદિવસીય કાર્યક્રમ :
મહાધૂન અને દત્તભાવની

ત્રિદિવસીય કાર્યક્રમ

તા.૫-૧૨-૨૦૧૮ થી તા.૭-૧૨-૨૦૧૮

(દર્શ અમાવસ્થા તા. ૬-૧૨-૨૦૧૮ ગુરુવાર)

પ.પૂ.રંગ અવધૂત મહારાજશ્રીની ૫૦મી પુણ્યતિથિ મહોત્સવ નિમિત્તે હરિદ્વારમાં ત્રિદિવસીય સમાપન કાર્યક્રમ આયોજિત કરેલ છે.

પ.પૂ. બાપજી કારતક વદ અમાસને તા. ૧૮-૧૧-૬૮ના રોજ પાર્થિવ દેહનો ત્યાગ કરી બ્રહ્મમાં ભળી ગયા હતા. તેમનો અંતિમ શ્વાસ હરિદ્વારમાં લીધો હોય સમાપન કાર્યક્રમ હરિદ્વારમાં સંપન્ન થાય તેવો મનોરથ સેવ્યો છે.

વ્યવસ્થા : દરેક ભક્ત કારતક વદ ચૌદશને તા. ૫-૧૨-૨૦૧૮ને બુધવાર સુધી હરિદ્વાર પહોંચી જાય અને પોતાની રહેવાની વ્યવસ્થા સ્વયં જાતે જ કરવાની રહેશે.

ધૂનનો કાર્યક્રમ : તા.૬-૧૨-૨૦૧૮ ગુરુવારે દર્શ અમાવસ્થાના દિવસે સવારે ૯:૦૦ કલાક થી રાત્રિના ૯:૦૦ કલાક સુધી. “રંગ અવધૂત રે રંગ અવધૂત નારેશ્વરનો નાથ મારો રંગ અવધૂત” ૧૨ કલાકની ધૂન થશે.

* કારતક વદ ૧૪ સાંજ, અમાસ (કાર્યક્રમ દિવસ) અને માગશર સુદ એકમ બપોરના પ્રસાદની વ્યવસ્થા શ્રીરંગ સેવા સદન દ્વારા કરવામાં આવશે.

* પ્રસાદ વ્યવસ્થાના ભાગ રૂપે ભક્તે ૧ મહિના પહેલાં અર્થાત્ તા. ૫-૧૧-૨૦૧૮ પહેલાં પત્ર, ઈમેલ દ્વારા જાણ કરવા વિનંતી.

* ૫૦મી પુણ્યતિથિ મહોત્સવ નિમિત્તે ૫૦ મણ અનાજ આર્થિક નબળા પરિવારને અર્પણ (દાન) કરવામાં આવશે. તદ્ઉપરાંત ઠંડીના રક્ષણ માટે વિશેષરૂપે બનાવેલ ઓઢવાનું વિતરણ કરવામાં આવશે. ભિક્ષુકોને બિસ્કીટ, ફૂટ અને દૂધ વિતરણ કરવામાં આવશે.

રજીસ્ટ્રેશન ફોર્મ

(દરેક કાર્યક્રમમાં ઉપયોગી તેવું સામાન્ય ફોર્મ)

(૧) નામ (Name) : અટક / Surname નામ / Name પતિ/પિતાનું નામ / Husband/Father Name

(૨) ઉંમર (Age) : _____ (૩) લિંગ (Gender) : પુરુષ (Male) / સ્ત્રી (Female) _____

(૪) પૂરું સરનામું / : _____

(Address)

શહેર (City) _____ પીનકોડ (Pincode)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(૫) ફોન (Phone) : (i) ઘર (Home) _____ (ii) ઓફિસ (Office) _____

(કોડ અચૂક લખવો) (iii) મોબાઈલ (Mobile)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(iv) અન્ય (Other)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(૬) ઈમેઈલ એડ્રેસ (E-mail Address) : _____

(૭) પાસપોર્ટ નંબર (Passport No.) :

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Validity / Expire : _____

(૮) ભાષા જ્ઞાન (Language) : ગુજરાતી/Gujarati હિન્દી/Hindi અંગ્રેજી/English અન્ય/Other

(૯) બ્લડ ગ્રુપ (Blood Group) _____ વજન કિગ્રા. (Weight Kg.) _____

(૧૦) અભ્યાસ (Education) _____

(૧૧) વ્યવસાય (Profession) _____

Rang Seva - 07 ❖ ૩૧

॥ જિંદગીમાં એવું કામ કરો કે પરિવાર, ગુરુ અને પરમાત્મા ત્રણેય તમારાથી ખુશ રહે. ॥

(૧૨) શારીરિક બિમારી / Any Illness : _____

એલર્જી / Allergy : _____

(૧૩) પ્રવૃત્તિઓ / Activities તમને ગમતી પ્રવૃત્તિ / You are interested in -

સંચાલન
Administrative

ઈન્ટરનેટ કોમ્પ્યુટર
Internet Computer

રસોઈઘર
Kitchen

કોઈપણ સેવા
(Seva) Any help

વાહન વ્યવહાર
Transportation

શુશોભન
Decoration

ગાયક, સંગીત, ભજન
Bhajan / Music

સફાઈ
Cleaning

વીડીયો કેમેરા
Taping Video & Camera

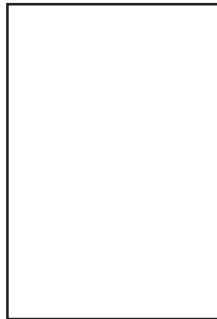
પ્રોગ્રામ સંચાલન
Program Co-ordination

અન્ય
Other

(૧૪) વિશેષતા / Special interest / Talent _____

(૧૫) છેલ્લી અન્ય સેવાનો અનુભવ / Last other Volunteer / Experience

(૧૬) ફોટો / Photo :

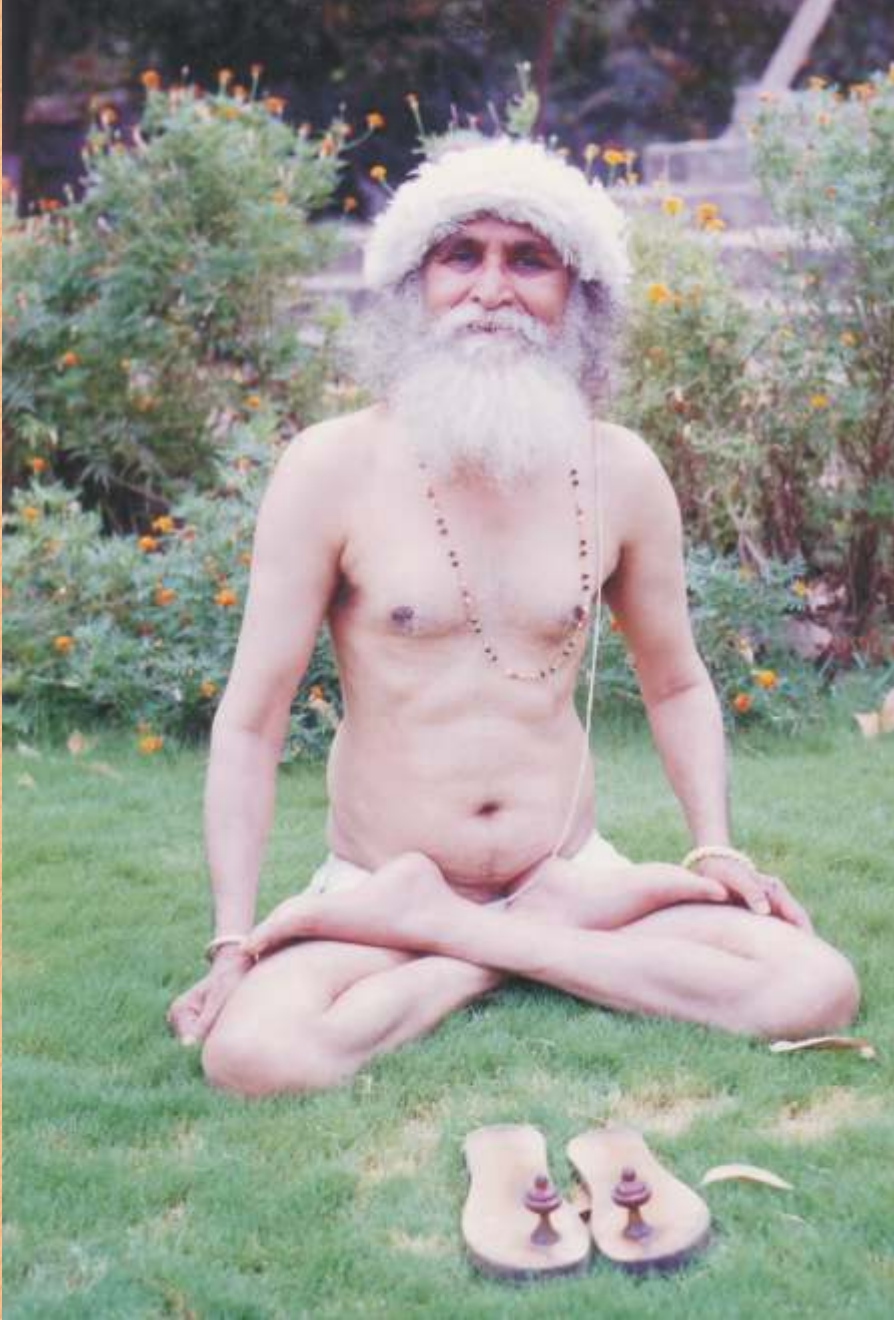
હસ્તાક્ષર / Signature

Rang Seva - 07 ❖ ૩૨

॥ અહંકારની પાઘડી માથા પરથી ઉતરી જાય તો મોટામાં મોટી સમસ્યા પણ પા-ઘડીમાં ઉકલી જાય. ॥

પૂ. બાલ અવધૂત જન્મજયંતિ

(ગામાક્ષેત્ર, માતર)

ભાદરવા સુદ ૯, તા. ૧૦-૯-૨૦૧૬

ॐ

हरिद्वार-

गहं नरो नैव नारी न पृथः। जगत्सर्वमेतन्न गताऽस्ते
 चान्धरानकोऽहं न सोऽहं सदेकं लनादि। निदानन्वराः।
 शिपः के१ अडास्मा। शि। न गङ्गा। न गङ्गा। नरेण जन्तवत्।
 न गङ्गा। न च। किं किं। के१ लं सन। न चादिर्न उडाः। सदेकं सदेकं
 निदानन्द०। शि। नको। अणु। न। किं। सनो। इह। न मे। सन। स
 न च। शि। नदी। न चन्दी। न गङ्गा। न चिन्ता। शि। नदी। शि। नदी।

२८-११-२०१६, कार्तिक वद अमास(सोमवती)